Congregatio censuit non intelligi prohibitum, & ita satis cautum esse Monasterio.

Hinc orta dubitatione, An cautela adinventa à Monialibus Civitatis Alexandrinæ, ut quando aliqua puella Monasterium ingreditur depositum dotis prius fiat, & deinde nunc
53 id, quòd in depositum recipitur, totum depositarius ipsi Monasterio ante professionem consignet, sit contra dispositionem Conc. Trid. *c. 16. sess. 25. de reg. vers. Neque ante professionem*; S. Congregatio censuit decretum Concil. *d. c. 16.* non prohibuisse quidem hujusmodi depositum; sed quòd pecuniæ sic depositæ dentur Monasterio directè, vel indirectè, & in ipsem modo hic descripto, videri omninò prohibuisse. Et licèt alias Sac. Congregatio in casu Neapolitano visa fuisset, sentire posse dari, præstita idonea cautione bancaria, tamen nunc censuit non scribendum amplius in futurum secundum illam sententiam, sed secundum istam posteriorem, ut nullo modo detur Monasterio, nec cum deposito, nec sine.

Quin imò cum Moniales quædam Mediolan. pauperes ære
54 alieno contracto, quotidie ad solutionem etiam per censuras urgerentur, supplicarunt Sanctissimo ut eas liceret accipere tres dotes ab ingredientibus mulieribus, etiam ante professionem, ut æs alienum dissolvere possent, S. Congreg. censuit obstare Concilium, etsi detur cautio bancaria, ideòque agendum cum Sanctissimo, Sanctitas sua jussit scribi litteras Card. S. Praxedis, quòd si verum est istud debitum contractum esse pro necessitate alimentorum, & quòd non possint aliunde satisfacere, & ob id molestentur censuris, permittat eas accipere dotes ante professionem, præstita per eum idonea fidejussione de restituendo si recesserint ante professionem.

Quamquam autem Concil. verba videantur restricta ad bona ipsius Novitii; tamen proposito dubio, An quod disponi-
55 tur, *c. 16. sess. 25. de regular.* ne de bonis puellæ aliquid Monasterio ante professionem tribuatur sub pœna anathematis, habeat locum etiamsi aliquid tribuatur non ex puellæ propriis bonis, sed parentum, vel consanguineorum, Sac. Congreg. censuit habere locum.

Et iterùm suborto dubio, An si Novitius sit sui juris, &
56 non habeat parentes, possit in ingressu religionis, præter victum aliquid donare religioni amore Dei. Censuit non posse ex verbis expressis *d. c. 16.*

Sed cùm Livia Monasterium Monialium ingressa in anno
57 probationis dare vellet scuta centum Monasterio in rationem centùs super Monasterii bonis nomine ipsius Liviæ per Moniales posteà convertenda in dotem illius postquam emisisset professionem & dubitasset an hic casus esset comprehensus decreto *dict. cap. 16. vers. Sed neque ante professionem*: Respondum est, non esse comprehensum aut prohibitum *d. decreto cap. 16.*

I. super quærentibus, an pacta, seu conventiones, quibus Moniales aliquam pecuniæ summam petunt à parentibus novitiæ convivii causa, dum Novitia habitum suscipit vel profitetur fint jubilata *cap. 16. vers. Sed neque sess. 25. de regul.* Sac. Congregatio censuit Decretum *cap. 16.* ad hunc casum non pertinere. Sed id prohiberi Constitutione Urbani IV. quæ incip. *Sanè*. Cæterum quia ex consuetudine Mediolanensi recepta & à bon. mem. Cardinali S. Praxedis tolerata passim hujusmodi convivia exhibentur consultùs putavit nihil responderi. Constitutio Urbani haberur in Extravag. *Sane de Simon.* Cæterum sententiam excommunicationis de qua *in*
58 *d. c. 16. sess. 25. de regular.* Sac. Congregatio declaravit non incurri ipso facto nec esse reservatam Papæ. Quamobrem cùm quædam Moniales dotes accepissent à virginibus rondum professis & Episcopus consuluisset quid sibi esset agendum: S. Congreg. censuit eas non incidisse in excommunicationem
59 ipso jure; quandò enim à jure præcipitur aliquid sub pœna excommunicationis, contra faciens non incidit ipso jure in excommunicationem, Sum. Ang. *in ver. Excommunicatio 1. num. 8.* tamen quia possent excommunicari, poterit eas Ordinarius absolvere, quia non reservatur Sedi Apostolicæ. Agendum tamen cum Sanctissimo. Sanctitas absolvit à peccato ne possint excommunicari & dixit scribendum Episcopo, ut prohibeat istos abusus.

Quid de mulieribus Convertitis? Cùm Congregatio Domus Piæ vellet recipere aliquas mulieres in Monasterio, du-
60 bitatum fuit, an possint exigere dotes in susceptione habitûs non obstante prohibitione, *c. 16. sess. 25. de regular. vers. Sed neque ante professionem* quæ non videtur extendi ad dict. Domum, cùm ea potiùs sit comprehensa sub exceptione *c. 18. ejusdem sess. in fine*, dùm excipit Pœnitentes & Convertitas; S. Congregatio visa est inclinare in hanc sententiam, ut limitatio *c. 18.* non extendatur ad disposita *in c. 16.* tamen propter verba generalia *d. c. 18.* referendum ad Generalem. In Congregatione Generali est dubitatum ne non generalia verba *d. c. 18.* comprehendant etiam *cap. 16.* Ideò dictum pro tutiori via supplicandum Sanctissimo ut dispenset & dicendum an velit tollere annum probationis, Sanctitas sua visa inclinare in illam sententiam, ut ista Domus Pia non comprehendatur verbis, *c. 18.* præsertim cùm habeat annum probationis; ideò comprehendi sub dispositione *c. 16.* tamen gratiam facit pro istis, ut ante professionem accipere possint non obstante *d. c. 16.* nec vult auferre annum probationis, cùm illum habeant in fundatione, de hac materia vide quod scripsi *in c. ad Apostolicam num. 30. supra eod.*

DE REGULARIBUS.

Idem Gregorius IX.

CAPUT XXIV.

NE Religiosi vagandi occasionem habentes, salutis propriæ detrimentum incurrant, & sanguis eorum de Prælatorum manibus requiratur, Statuimus, ut præsidentes capitulis celebrandis, secundum statutum Concilii generalis, seu Patres Abbates, seu Priores, fugitivos suos & ejectos de ordine suo, requirant sollicitè annuatim. Qui, si in Monasteriis suis recipi possunt, secundum ordinem regularem, Abbates seu Priores eorum, monitione prævia per censuram Ecclesiasticam compellantur ad receptionem ipsorum, salva ordinis disciplina. Quòd si hoc regularis ordo non patitur, autoritate nostra provideant, ut apud eadem Monasteria in locis competentibus, si absque gravi scandalo fieri poterit, alioquin in aliis Religiosis domibus ejusdem ordinis ad agendam ibi pœnitentiam, talibus vitæ necessaria ministrentur. Si verò hujusmodi fugitivos, vel ejectos inobedientes invenerint, eos excommunicent; & tamdiu faciant ab Ecclesiarum Prælatis excommunicatos publicè nuntiari, donec ad mandatum ipsorum humiliter revertantur.

SUMMARIUM.

1 *Religiosi fugitivi & ejecti annuatim sunt requirendi & cogendi ut ad Monasterium redeant.*
2 *Prælati regulares non revocantes ordinem quotannis suos ejectos & fugitivos, mortaliter peccant.*
3 *Dissimulatio peccatorum in Prælato, est mortale.*
4 *Opinio quorumdam recentiorum, qui dixerunt hoc capitulum fuisse conjuctudine abrogatum, refellitur.*
5 *Curam animarum habentes tenentur jure Divino oves suas agnoscere & illarum custodiæ incumbere & n. seqq.*
6 *Religiosi ab ordine ejecti etiam justè, remanent subditi Prælatorum Regularium & votis ligati.*
7 *Conjuctudo secundum quam Prælati Regulares non revocant ad Monasterium suos ejectos & fugitivos, est nutritiva peccati.*
8 *Abbas debet colligere Monachum suum ne damnabiliter evagetur & pereat.*
9 *Religiosi ejecti quamdiù ad cor non redeunt, sunt in malo statu & tenentur suam reductionem procurare, licet non requirantur.*
10 *Papa non dispensat cum Religiosis justè ejectis ab ordine ut Missam celebrent in sæculo.*
11 *Papa non facit de Monacho non Monachum, nisi ex gravissima causa.*
12 *Conjuctudo nutritiva peccati est corruptela.*
13 *Religiosus fugitivus quis dicatur & quis ejectus & num. seqq.*
14 *Apostata dicitur religiosus eo ipso, quòd recedit à Monasterio & non est sub obedientia Prælati.*
15 *Præsidentes Capitulis possunt excommunicari & facere excommunicates denuntiari ab Ecclesiarum Prælatis.*
16 *Prælati regulares etiam immediatè, ut Abbates & Priores locales tenentur quotannis reducere ad Monasterium suos fugitivos & ejectos.*
17 *Religiosi etiam justè & definitivè ejecti sunt annuatim requirendi & cogendi ad Monasterium redire & latè refellitur contraria opinio usque ad n. 36.*
18 *Prælati qui Religiosos ab ordine injustè ejiciunt sunt spoliatores & in mora restituendi sicut fur, & numer seqq.*
19 *Spoliatus injustè, seu juris ordine non servato, illicè est restituendus.*
20 *Religiosis indebitè ejectis impiè à Prælatis regularibus denegantur alimenta.*
21 *Religiosi ejecti & fugitivi quomodo sint ad ordinem recipiendi si regula contradicat.*
22 *Disciplina Monachi delinquentis in quibus gradibus consistat secundum regulam S. Benedicti.*
23 *Monachus expulsus secundum regulam S. Benedicti ultra tertiam vicem non recipitur tanquam incorrigibilis.*
24 *Verba, salva ordinis disciplina, quid importent.*
25 *Damnum non debet quis indè sustinere, undè meruit gratiam reportare.*
26 *Scandalum in recipiendis Religiosis ejectis, qualiter confideretur.*
27 *Justitia propter scandalum non est deferenda.*
28 *Religiosi fugitivi & ejecti, ubi ex regula recipi non debent, in quo loco sint ponendi.*
29 *Regularibus indebitè ejectis & spoliatis nullum crimen objici potest, sed ante omnia sunt restituendi.*
30 *Ergastulorum pœna regularibus quandò imponatur.*
31 *Referuntur autores qui dixerunt hoc cap. esse intelligendum de ejectis injustè.*
32 *Eorum opinio reprobatur in decretis de Apostatis, & ejectis.*
33 *Regularibus perpetuò ejectis ab ordine res judicata non suffragatur.*
34 *Inferiores à Papa non possunt facere de Monacho non Monachum.*
35 *Dispositione solvitur spirituale conjugium inter Prælatum & Ecclesiam.*
36 *Regulares etiam incorrigibiles ex decreto Congregationis Concilii edito sub Pio IV. prohibentur ejici è Monasterio. Discutitur an expediat hujusmodi decretum confirmare, ibid. & n. seq. usque in fin.*
37 *Regularium incorrigibilium ejectio de jure eorum permissa est à societate & consortio non autem ab ordine, & n. seqq.*
38 *Regularis proprietarius an possit ejici è Monasterio.*
39 *Regularium incorrigibilium ejectio, quibus rationibus probetur esse necessaria, & n. 44.*
40 *Regula S. Augustini de ejectione incorrigibilium qualiter sit intelligenda & n. 46.*
41 *Regulares incorrigibiles cur malint à Monasterio ejici, quàm apostatare & n. 48.*
42 *Regularium expulsio, quæ damna Ecclesiæ & Religionibus afferat & n. 49.*
43 *Regula Sancti Benedicti & Sancti Basilii de Monachis*

Nec videntur obstare, ut regulares asserunt, nonnulla, quæ adversus tradita objiciuntur.

48 Objicitur enim primò, Si Ordinibus Monasticis expulsio permittatur, multos licentiæ cupidos auturos illa, ob quæ brevi expellantur. Verùm res hæc non usque adeò timenda videtur, cùm antequam flagitiosi expellantur, multa satis acria pati cogantur, & infamiæ notam contrahant: Experientiaque ipsa docuit, ipsos ita depravatos moræ impatientes esse; malleque per certam apostasiam quantocius recedere, quam expulsionis incertæ tempus expectare.

49 Objicitur secundo, expulsos in sæculo liberius peccaturos, & Ecclesiam gravi scandalo offensuros. Verùm quanto gravius damnum infertur Ecclesiæ, si una è nobilioribus ejus partibus, hoc est ordo Monasticus multo sudore reformatus, brevi deformetur, ut rationes allatæ persuadere videntur, quàm si per expulsos aliquot, qui eo ipso quod expulsi sunt, inscriptum infame gestant, scandala nonnulla præbeantur, quibus Episcopi, aut judices sæculares ab Episcopis invocati occurrere possunt? Quanto est gravius Ecclesiæ scandalum, vel unus ordo desloratus, quàm pauci protervi veste Monastica exuti, & per provincias varias dispersi? Quàm autem brevi perfectio Monastica collabatur, nisi accuratissimè occasiones ruinæ præcidantur, nemo nisi expertus crederet.

Objicitur tertiò, facilitas expulsionis. Cæterum non est reprehendenda, ut facilis expulsio, quam tot prudentiæ, & charitatis officia in ratione sexta superius enumerata, & serpentis mali experimenta sine spe correctionis antecedunt. Nec facilitatem expulsionis arguit numerus expulsorum auctior uno tempore; quàm alio, si revera prædicta charitatis officia & experimenta præcedunt; præsertim cum Dei gratia Ordines multi reformati nunc floreant, quorum mores Apostolicos multi degeneres ferre detrectant.

50 Objicitur quartò, annua requisitio expulsorum *in c. ult. de regul. injuncta*. Sed antiqua jam consuetudo contraria prævaluit. Nec mirum cùm lupos ab ovili depulsos iterùm admittere periculosissimum sit, præsertim cùm experientia constet expulsos aut numquam aut rarissimè ita resipiscere, ut non potius officiant, præterquam quod vir reperitur expulsus, qui eo redire velit, ubi eum omnes tanquam proditorem intuentur, quod patienter ac perseveranter ferre, paucorum & sanè fortium virorum est, quales expulsos non esse prudenter creditur.

Objicitur quintò, expulsionis causam esse gravissimam & accuratiùs quàm fortè consuevit, discutiendam esse; ac propterea ad Tribunal altiùs avocari debere. Verùm res hæc multa circumspectione indiget. Primò, quia remedium differtur & contagiosa peccata, ob quæ fertur expulsionis sententia, serpunt. Secundò, quia si causa à Monasticis Ordinibus ad curiam avocatur occasione recognoscendi processus factos & multas circumstantias perquirendi; lites orientur in annos prorogandæ. Tertiò, quia ordines Monastici sanctiores paucorum de inquentium occasione obscurabuntur, publicatis criminibus quæ secretius puniri possent. Quartò, quia cùm causæ cognitio aliquibus tandem committenda sit, vix reperiri posse videntur, qui res Monasticas æquè habeant exploratas, ac Generalis & quatuor Definitores pii ac docti qui legata suarum regularum, sive constitutionum remedia priùs edhibent. Et tandem officio coacti, ad expulsionis remedium communis salutis causa recurrunt.

51 Ad expulsionis utilitatem dignè æstimandam mirificè conducunt verba S. Bonaventuræ *qu. 14. in regula S. Francisci* ubi sic ait: *Si excessus graves fuerint & notorii, quod alii ejus exemplo possint infici, si retineatur in ordine & extranei scandalizentur, quod talis in ordine justineretur; tum propter auferendum scandalum, tum propter corruptionem ordinis prævovendam, debet ejici prævaricator voti & pacti sui*. Et paulò post in eodem cap. *Si autem allegatur quod miseto est miseratio adhibenda, ut iterùm recipiatur in ordinem; dici potest. Crudelis est miseratio undè plures & meliores graviter offenduntur*. Et paulò post in eodem cap. *Sedes Apostolic. quæ jus suum unicuique servat & vult ordinem in sua puritate persistere, non cogit ordinem tenere illos, quorum conversatio nociva esset in ordine, quia tunc puniret innocentes & reos foveret & occasionem daret ordinis corruptioni per tales pestiferos, si eos recipi oporteret*. Hoc S. Bonav. Licet ergò expulsi multi vagentur & in statu monastico priùs sacris Ordinibus initiati post expulsionem fordidam vitam inopiæ causa ducant? grassanti malo non ita succurrendum est, ut quod sanum & purum in statu Monastico perstat, contagio vitietur, multoque plura & pejora in posterum scandala oriantur dum quod in Ecclesia floret citò marcescit.

Cùm *die* 13. *Januarii* 1614. in Sac. Congregat. Concil. 52 cui interfuerunt S. R. E. Cardinales A Monte, Millianus, S. Susannæ, de Zollero, Roma, Cajetanus, de Torres & Boncompagnus, S. D. N. jussu actum esset de Regularibus ejectis & fugitivis & in specie an persistendum esset in decreto hac de re edito à S. Congregatione Concilii sub Pio IV. & Procuratoribus Ordinum intimato; Cajetanus ostendit multis rationibus & autoritatibus decretum illud esse sacris Canonibus consentaneum & sententiam dixit ut in voto superius relato, *nu.* 36. cui est initium, *Posito decreto, &c.*

Millinus similiter ait S. Congregationis decretum & remedium castigationis incorrigibilium intra claustra esse juridicum; nam si ex Constitutione Gregorii IX. *in cap. fin. de Regul.* Superiores regulares tenentur suos ejectos incorrigibiles requirere & ad Monasterium reducere: ergò longè minùs debent illos è Monasterio ejicere, satiùs enim esset illos non admittere, quàm admissos postea expellere & Canonistæ intelligunt ejectionem in casibus permissis faciendam esse à societate & commercio, ne reliqui inficiantur, non autem à Monasterio seu ab ordine.

Sed in contrarium extat regula *S.* Benedicti, quæ satis clarè permittit omnimodam expulsionem incorrigibilium extra religionem & regula S. Augustini, quamvis utatur illis verbis, *de vestra Societate projiciatur*, tamen de absoluta expulsione & projectione à Monasterio illam intelligunt Cardinalis & alii interpretes; quo etiam modo accipit expulsionem S. Bonaventura. Et quamvis Gregorius IX. *in d. c. fin.* contrarium statuerit & correxerit Constitutiones præcedentes ut advertunt DD. & in specie Panor. *in c. Cùm ad Monasterium num.* 13. *de stat. Monach.* tamen decretum illud Gregorii nunquam fuit usu receptum & revera in practica est difficillimum observatu. Quippè cùm hoc dubium fuisset in S. Congregatione propositum sub Pio IV, Cardinalis Vitellius allegavit Bullam Clementis V. & Alciatus postea dixit se nescire an illud decretum fuisset intimatum Procuratoribus Ordinum, licet intimatum fuisse multò post testatus fuerit Cardinalis Carafa. A S. Congregatione quoque Episcoporum & Regularium emanavit simile dectetum; & tamen 53
nec Constitutio Gregorii, nec utriusque Congregationis decreta practicari potuerunt; Et religiosi Societatis Jesu se in sua puritate conservarunt ferè non alio potiori remedio quàm potestate dimittendi quoslibet non professos, quam rem magni momenti ad Societatis puritatem & conservationem retinendam dixit Gregor. XIV. *in Constitut.* 10. *incipien. Ecclesiæ Catholicæ* §. 19. *in Bullar. tom.* 2. *pag.* 698. Itaque hoc religionum commune bonum aliis privatis respectibus
Præferri debet; nam & Xenophon laudat Ostracismum quo 54
civitates antiquæ, quæ populari statu regebantur ad tempus relegare solebant eos qui superexcellere videbantur, non ad criminis improbitatem castigandam, sed ad potentiam moderandam, de quo per Arist. 3. *Polit. cap.* 9. Quantò igitur facilius abjiciendi sunt mali ne perdant, atque inficiant bonos? Præsertim verò quia mali & incorrigibiles regulares dùm diù inviti detinentur, in desperationem adducuntur, seque ipsos damnant & religionis undèquaque perturbant tranquillitatem. Remedium erga stulorum bonum quì-
quem est, sed tamen experientia docuit regulares dùm diù 55
carceribus mancipati detinentur, religionem inquietare, & multos avocare à Choro, ac Divinis Officiis recitandis, ita ut Superiores aut nimio dispendio, aut custodiæ difficultate aut tædio tandem diuturnæ carcerationis affecti, vel illos dimittant, vel sinant aufugere. Undè ex carcere non modo illi meliores non efficiuntur sed sæpè etiam labuntur in apostasiam.

Dices; Si ejectio permittatur, hinc aperitur via qua exi-
bunt quamplurimi; mali enim regulares studiosè delinquent 56
ut ad sæculum revertantur, at non est ita, rarò enim id accidit, quia sic delinquentibus multa accidunt mala, carceres ignominiæ & alia plura antequam expellantur; multa etiam mala illis subsequuntur post ejectionem, nimirum perpetua infamia, suspensio ab ordinum ministerio, difficultas quærendi victum & alia id genus ac præterea etiamsi hæc via aperiretur, tamen hoc minùs malum esset, quàm humores noxios intra septa nutriendo, bonos subjicere periculo contagionis, & statum religionum perturbare.

Quam sententiam Patres unanimiter secuti, censuerunt ad alia remedia confugiendum esse, ut deliberandum quibus modis sit comprimenda Superiorum facilitas in expulsionibus faciendis & minuendus numerus erectorum.

Et primò omissis capitibus quoad apostatas & fugitivos de
quibus agi poterit in alia Congreg. fuit stabilitum, ut inno- 57
varentur decreta Clementis VIII. ad regularium reformationem spectantia.

De qua tamen innovationem multi regulares conquesti sunt eo quod d. decreta multa contineant quæ hactenus usu recipi non potuerunt. Tamen S. Congregatio semper perstitit in sententia, ut ea decreta innovarentur.

Tantùm fuit dubitatum an ex dictis decretis esset exci-
piendum caput illud, quo novitii jubentur priùs approbari 58
ab Ordinariis locorum. Regulares enim de hoc graviter & meritò conqueruntur, & nonnulli asserunt se ab illius observantia fuisse oretenus liberatos à Paulo V. Et de hoc capite posset in præsentia deliberari.

59 Secundò stabilitum est ut in posterùm è Religionibus nullus ex regularibus ejici possit, nisi sit verè incorrigibilis; verè autem incorrigibilis minimè censeatur, nisi præter ea quæ à sacris Canonibus & Religionum statutis hac in re præscripta sunt unius etiam anni spatio in jejunio & pœnitentia probetur in carceribus, quo elapso si nihilominùs non resipuerit ejici
60 tandem possit, sed à Generali tantùm, adhibitis aliquibus Patribus graviioribus in generali Capitulo eligendis, tumque nonnisi instituto secundùm eorum stilum & constitutiones processu & plenè probatis causis expulsionis. Hoc caput placuit S. Congregationi, quia Patres non putarunt expedire, ut Conjudices à Generali deputentur, ne alioquin causa gravissima expulsionis unius Generalis voto terminari videretur. Valdè tamen dubitatum est qua ratione fieri possit ut sex deputati à Capitulo, qui fortè eligentur ex diversis provinciis, cùm Generali convenire possint adeò frequenter ut expulsionum causas, prout necessitas exegerit, expedire valeant: aliquibus propterea existimantibus electionem fieri debere à Generali unà cum Definitoribus. Aliis verò unà cum Assistentibus & aliis diversa opinantibus. Undè in eam sententiam tandem ab omnibus itum est ut de his Conjudicibus Generali assignandis audirentur Superiores Religionum, & res iterùm proponeretur.

61 Superiores auditi mediante persona Procuratoris Barnabitarum, cui munus tractandi hoc negotium ab aliis Procuratoribus Religionum injunctum est, dicunt quatenus non placeat Sacr. Congregat. ut Conjudices eligantur à Generali difficile posse reperiri formulem eligendi illos in Capitulo Generali quæ congruat omnibus Religionibus; nam aliqui Ordines non habent Definitores, alii non habent Assistentes; ideòque tutiùs existimant ut simpliciter statuatur ejectionem fieri debere à Generali unà cum sex vel quatuor Patribus à Capitulo eligendis. Unumquodque enim Capitulum cogitabit de eligendis iis, qui cum generali commodè convenire possint quoties opus fuerit & tutiùs esset ut id relinquatur generali capitulo cujusque Ordinis, quàm ut à Sacra Congreg. præscribatur.

Huic Decreto posset addi, ut donec celebretur generale Capitulum, si quempiam ex justis & necessariis causis expellere oportebit, ac prima vice & usque ad proximum generale Capitulum duntaxat, ejectio fieri possit à Generali de consilio & assensu sex Patrum ab eodem Generali eligendorum.

62 Sic verò ejecti in habitu clericali incedant atque Ordinariorum jurisdictioni & obedientiæ subsint juxta decretum Concilii Meldensis *c.* 59. quod habetur *tom.* 6. *Conciliorum pag.* 410. in hæc verba. *Ut Monachus de Monasterio sine consultu vel præsentia Episcopi aut Vicarii ejus ad hoc regulariter deductus non ejiciatur, cujus dispositione & autoritate de cætero vita & conversatio ejecti ne perdilus perpetuo fiat si aliquo modo salvari poterit, ordinari debet, atque decerni.*

63 Antequam hoc caput fuisset stabilitum, Congreg. censuerat statuendum, ut incorrigibiles ante expulsionem detinerentur in carcere per biennium. Sed reclamantibus regularibus, hoc tempus redactum fuit ad spatium unius anni.

64 Tertiò, stabilitum est, ut Superiores religionum nemini ex regularibus expulsis litteras testimoniales concedant illos ad Sedem Apostolicam rejicientes, vel jubentes aliam ingredi Religionem.

Hoc caput fuit appositum, quia Superiores absque legitimis causis sæpè ejiciunt regulares & ad justificandam sententiam expulsionis, solent concedere dictas litteras testimoniales.

65 Quartò, ut ejecti extra religionem sint perpetuò suspensi ab exercitio ordinum.

66 Quoad hoc caput videtur deliberandum, an legitimè expulsis sit præscribenda aliqua ratio se sustentandi cùm celebrandi facultas illis adimatur, ne alioquin adducantur in desperationem.

Tutiùs fortè videtur nullam eis rationem præscribere, quia in hanc necessitatem incidunt ex proprio delicto exemplo clericorum, qui post irregularitatem ex homicidio voluntario contractam, absque dispensatione faciunt se ad sacros Ordines promoveri; quamvis enim egestate laborent, & sint in angustia, tamen Sedes Apostolica cum illis dispensare non consuevit. Ad hoc *c.* 1. *ibi gloss. fin. de ætat. & qual. & l. Bona fides ff. Depositi*, & quod notat gloss. in Extrav. *Injunctæ in verb. Suspensi de elect.* Deindè quia vivendi in sæculo difficultate deterriti, regulares non delinquent ad hunc finem ut expellantur.

Ac demùm quia expulsi ob angustias, quas patiuntur in sæculo fortè resipiscenti & emandari curabunt ad suam religionem redire. Felix autem est necessitas quæ ad meliora compellit, ut ait Augustinus relatus à gloss. in Clem. 1. *in verb. Seipsum de reliq. & venerat. Sanctorum.* Quod si in angustiis quoque obstinatiores perseverent in sæculo, jam non sunt digni, cum quibus à Sede Apostolica misericorditer agatur quia impœnitentes sunt. Ideòque abs re non esset addere huic capiti, ut adimeretur Ordinariis locorum facultas dictam suspensionem relaxandi: licet verè eam non habeant, ut patet ex dictis suprà *n.* 10. Hac enim ratione dabitur expulsis occasio adeundi Sedem Apostolicam quæ semper paternè conabitur illos ad religionem reducere.

Quintò, conclusum est in superioribus Congregat. ut 67
Regulares delinquentes triremium pœna non afficiantur nisi ejusmodi sint crimina, quæ hoc supplicio in perpetuum sint vendicanda: tuncque ad triremes ne relegentur, nisi in perpetuum. Quod si delicti qualitas leviorem pœnam exigat, tunc intra claustra condigrè coerceantur, proindèque unaquæque Religio privatos habeat carceres in qualibet saltem 68
provincia S. Congregatio sic statuendum duxit, quia regulares transmissi ad triremes ad tempus; eo lapso redeunt ad religionem multo nequiores quàm anteà & alios suis corruptis moribus contaminant, & omnes afficiunt gravissimo scandalo.

Veruntamen hoc caput valdè ægrè ferunt Regulares; & quamvis Congreg. semel atque iterùm ita censuerit; nihilominùs Paulus V. dixit de hoc maturè deliberandum.

Habet hoc decretum in practica duas difficultates.

Prima, quia pœna triremium etiam ad tempus est formidabilis Regularibus; & hac sublata, Religiosi multò faciliùs perpetrabunt ea crimina pro quibus non verè irrogandæ pœna triremium, nisi ad tempus & tamen ea crimina gravissima sunt, quia pœna ordinaria triremium ad vitam non infligitur Regularibus nisi in casibus, in quibus laici afficiuntur ultimo supplicio.

Secunda difficultas est, quia pro crimine, pro quo verbi gratiâ esset irroganda Regulari pœna triremium ad quinque annos, Regularis intra claustra non esset puniendus minori pœna quàm carceris per totidem annos aut multo magis. At experientia docuit pœnam carceris nimis longi non esse observabilem in Religionibus, quia Superiores, aut nimio dispendio, aut custodiæ difficultate, aut Divinorum Officiorum perturbatione, aut tædio diuturnæ carcerationis affecti tandem illos dimittunt vel sinunt aufugere, & qui sic fugerunt in Apostasiam, ac sæpè etiam in hæresim desperationis causa labuntur. Itaque hoc caput triremium videtur valdè periculosum; licet fortè præponderare videantur damna quæ Religionibus inferuntur à Regularibus, cùm redeunt à triremibus ad Monasterium.

Sextò & ultimò, determinatum est ut innoverur Consti- 69
tutio Greg. IX. relata *in c. fin. de Regul.* qua statuitur ut Superiores teneantur quotannis requirere suos ejectos & fugitivos, eosque ad Religionem reducere; & præterea ut declaratur *d. c. fin.* habere locum etiam in his qui justè ac definitivè expulsi fuerint contra Navarri sententiam.

Hæc constitutio re vera numquam fuit usu recepta.

Regulares petunt ut hoc caput vel expungatur, vel declaretur habere locum, dummodò in expulso adsit spes evidens emendationis ex litteris saltem testimonialibus Ordinarii. Quod ultimum videtur illis concedendum. Nam si Superioribus permittatur servatis servandis incorrigibiles ejicere, multò magis est eis permittendum eosdem incorrigibiles non admittere; turpiùs enim ejiciuntur quam non admittuntur? & alioquin ad quid permittendi essent ejicere incorrigibiles, si paulò post tenerentur illos rursùs recipere; imò etiam requirere & ad Monasterium reducere?

Videntur ergò ita demùm cogendi ad reductionem hujusmodi, si appareat expulsos emendatos fuisse, aut sit spes evidens emendationis. Hæc quoad Regulares ejectos & incorrigibiles.

Quo verò ad apostatas & fugitivos inter decreta quæ hac 70
de re fuerunt in præteritis Congregationibus firmata unum est tenoris infrascripti videlicet.

Ut Apostatandi opportunitatis Regularibus præripiatur, statuit ut de cætero licentia ad religionem arctiorem transeundi, nulli concedatur, nisi concedenti legitimè constet eam religionem paratam esse illud recipere qui licentiam petit, tuncque Regularis recta se transferat ad arctiorem.

Hoc caput supponit necessarium esse ut concedatur licentia transeundi ad arctiorem; & tamen hoc minimè verum est quia sufficit licentia petita licet non obtenta, *cap. Licet de Regul.* Abb. *cons.* 95. *per totum lib.* 1. Undè hoc caput aut videtur delendum, aut statuendum ut deinceps nemini liceat etiam ad arctiorem transire, nisi de Superioris licentia petita aut obtenta.

Quod fortè esset valdè utile Religionibus; sæpiùs enim Angelus Satanæ transformat se in Angelum lucis, & Religiosi temeritate, vel levitate animi, non zelo sanctioris vitæ moventur ad transeundum, ut legitur in eodem *c. Licet*, & experientia docuit transeuntes ad arctiorem, etiam ad Carthusianos, aut rarò, aut numquam proficere in Regulari disciplina. Sed quia obstat dispositio *d. cap. Licet*, cui derogandum non videtur ob rationes in eo expressas; hoc caput ita aptandum esset. Nullus de cætero permittatur ad strictiorem transire, nisi priùs Superiori legitimè constiterit eam Religionem paratam esse illum recipere, qui licentiam petit.

cuta sententiam Archid. *in c. Pervenit*, 27. *q.* 1. ut dicam infrà *num.* 37. *& seqq.* Et patet ex decretis *de Regular. Apostatis, & ejectis in §. ac postremo*, ubi innovatur hæc Constitutio, & declaratur habere locum, & servari debere in iis regularibus, qui justè, definitèque, ac juris ordine observato expulsi fuerint, dummodò tamen in expulsis hujusmodi subsit spes evidens emendationis, ex litteris saltem testimonialibus Ordinarii.

33 Non obstat res judicata, in qua præcipuè Navarrus se fundat, quia Prælati regulares judicant tantummodò super expulsione, non autem super liberatione à nexu Monastica professione, nec ab obligatione se corrigendi, & ad Monasterium redeundi. Nec in reductione ejecti imponunt ei novam pœnam pro delictis commissis, sed tantummodò cogunt eum implere obligationem suæ professionis, quod justissimum est, cùm ab ea per sententiam expulsionis non fuerit absolutus.

34 nec potuerit absolvi. Quoniam hæc potestas faciendi de Monacho non Monachum nullatenùs competit inferioribus à Papa, *c. Cùm ad Monasterium vers. Nec æstimet*, Abb. cùm ibi not. per gloss. *in verb. Abdicatio*, per Innocen. & omnes, *infr. de stat. Monach.*

Prætereà quatenùs obstaret res judicata; tamen cùm Papa hic mandet ut expulsi reducantur, & inobedientes excommunicentur, etiamsi regularis ordo repugnet, & sic deroget regulæ secundum Hostiens. & alios supra cit. *n.* 21. 22. & 23. Consequens est, ut sublatâ regulâ tanquam principali, censeatur etiam sublatus effectus sententiarum, quæ in vim regulæ sunt prolatæ, ex his quæ notat Vitalin. in Clem. *Dudum*, §. *Nos etenim n.* 10. *vers. Contrà nunc puto, de sepultur.* ubi pluribus concludit in revocatione pactorum, de quibus in d. Clem. includi etiam sententias latas super iisdem pactis. Et pro hac parte Joan. Andr. dicit pronunciasse Joannem XXII. ut refert ibi Card. *n.* 1. *in septima quæstione.* Et eo magis quia hoc casu non agitur de duplici vinculo, sicut agitur quando pactum est confirmatum. In quibus terminis procedit contraria opinio gloss. in d. Clem. *Dudum in verb. Pacta*, & Joan. Monach. *ibid.* Sed agitur de ipsa executione regulæ, quæ perpetuò excludit ab ordine expulsos post trinam reconciliationem. Undè sublata in hoc dispositione regulæ proculdubio censetur sublata ipsius regulæ executio, Demùm cessat difficultas, quia hæc Decretalis mandat reduci ad Monasterium etiam ejectos perpetuò, & per sententiam definitivam, ut abundè ostensum est suprà; ergò apertè sustulit rem judicatam quatenùs obstaret.

Item non obstat, quòd servus ejectus à domino, aut pro derelicto habitus desinat esse sub domini potestate, ut *l.* 2. *ff. de his, qui sine manumission. ad liberat. pervener.* quoniam servus potest à domino liberè manumitti, *toto tit. de Manumission.* & pluribus titulis sequentibus, & pro derelicto haberi, ut *l. Quod servus, ff. de stipulat. servor.* At professus non potest à Superioribus regularibus absolvi à jugo Monasticæ servitutis, ut sæpiùs repetitum est.

35 Postremò non obstat, quòd Clericus depositus secundum Navarr. non possit cogi redire ad dignitatem & locum, quem tenebat antequam deponeretur. Siquidem hoc ideò est, quia per depositionem solvitur vinculum spiritualis conjugii inter Prælatum & Ecclesiam, ut est text. *in c. Inter corporalia, sup. de translat. Episc. vers. Non enim humana.* At per expulsionem ab Ordine Religiosus non absolvitur à vinculo suæ professionis, ut constat ex dictis præsertim *n.* 6. *& n.* 33.

36 QUÆRO, posito decreto Sacræ Congregationis Concilii edito sub Pio IV. & Procuratoribus Ordinum intimato, quo prohibetur ne quis Regularium in posterum ejiciatur à Monasterio, etiamsi sit incorrigibilis, sed peccantes à Superioribus ignominia & carcere castigentur, & acrius etiam si opus fuerit pro modo delictorum puniantur, an persistendum sit in decretis, non obstantibus Regularium oppositionibus.

37 Videntur maximi ponderis quæ à Regularibus objiciuntur, sed facilè diluuntur omnia, si hæc materia ejectionis, seu expulsionis Religiosorum intelligatur juxta mentem Sacrorum Canonum, non autem eo modo, quo eam accipiunt Regulares. Nam ex juris dispositione quotiescumque permittitur ut Regulares ejiciantur, hoc est intelligendum de illa ejectione, quæ fit à societate & consortio aliorum Regularium, non autem de expulsione à Monasterio, seu à Religione, quemadmodum Regulares intelligunt.

Quæ conclusio satis colligitur ex Constitutione Gregorii IX. hic relata, quæ dum mandat hujusmodi ejectos annuatim perquiri, necessariò supponit de cætero illos non posse ejici, ita ut extra loca ipsorum vagentur, sed tantùm ne stent cum aliis; alioquin inutilis esset circuitus, ut cogendi essent Superiores Regulares ad recipiendos ejectos incorrigibiles, si statim possent eos iterum è Monasterio ejicere: quod considerat Archid. *in c. Pervenit*, 27. *q.* 1. Et absurdum esset cogere Superiores ad illos recipiendos, qui etiamsi essent in Monasterio, essent tamen expellendi. Præcipit ergò Gregorius, ut expulsi de cætero ita recipiantur, ut ampliùs ab ordine expelli non possint, sed in locis competentibus intra idem, vel aliud Monasterium detineantur ad agendam pœnitentiam, ut patet in vers. *Quod si hoc.* Quod clariùs probatur communi intelligentia *ad c. Cùm in Ecclesiis, de major. & obed.* in illis verbis; alioquin de fratrum consortio penitùs excludatur; non enim dixit incorrigibiles excludi debere à Monasterio, sed à consortio ita ut non stent cum aliis, sed recludantur in locis competentibus, ut hic præcipitur ad agendam pœnitentiam. Atque ita, ut dicunt hic Petr. de Sampton. & Abb. Antiq. *sub n.* 4. non est sensus, ut ipsi à Monasterio excludantur, aliàs volenti vagari facile esset se facere inobedientem, quod esset prorsùs absurdum, sed tantùm ut excludantur à consortio aliorum, ut cum aliis non comedant in refectorio, vel in dormitorio non jaceant, sed in eodem Monasterio detrudantur in carcerem. Et sequitur ibidem Joan. Andr. *n.* 9. Henric. Boich. *n.* 15. Bellam. *post princ. in verb. Consortio, & n.* 4. Butr. *n.* 19. *&* 20. Cardin. *n.* 5. *in* 7. *oppositione*, Anchar. *n.* 6. Imol. *n.* 8. Joan. de Anan. *n.* 4. & Abb. *in ult. notab.* ubi ait eos non debere excludi à Monasterio, quia aliàs daretur materia vagandi, & volens excludi à Monasterio faceret se inobedientem, & sic daretur occasio mali, & idem dixit *in c. Cùm ad Monasterium de stat. Monach. n.* 13. *in fin.* his verbis: (Credo quod hodiè non habet locum hæc expulsio à Monasterio (præcipiebatur enim ab Innoc. III. ut proprietarius è Monasterio ejiceretur) sed sit procedendum prout dicitur *in d. c. fin. de Regul.* nam illud cap. fuit posterius, cùm sit Gregorii IX. & procedat circa ejectos, & fugitivos ut saltem casu quo licita est expulsio deputentur tales in ergastulo intra septa Monasterii, ne detur occasio vagandi.) 38

Eamdem sententiam secutus est Henr. ex mente Guillel. *in c. Dilectus de simon.* quem refert in hæc verba (Religiosi graviter delinquentes, non de facto è Monasterio debent ejici, sed in carceres recludi, & sic è consortio aliorum fratrum detrudi 27. *q.* 1. *c. Impudicas & c. Si custos, & c. Si quis sacro, & infra eodem c. Quoniam.* Et sic intelliguntur jura dicentia Monachum fore de ovili & de Monasterio ejiciendum, scilicet à consortio & communione aliorum, *supra de major. & obed. c. Cum in Ecclesiis de statu Monach. c. Eamque.* Nec obstat 45. *distinctio, c. Sed illud*; quia de sæculari debet hoc intelligi.) Hæc Guillel.

Sed & Archid. *in d. c. Pervenit*, 27. *q.* 1. asserit hanc sententiam esse veriorem & tutiorem, quàm illam quæ vult ut autoritate judiciali benè possit excludi Monachus in totum à Monasterio.

Ex quibus patet jura loquentia de expulsione Regularium non esse accipienda de expulsione à monasterio, seu ab ordine; ita ut in sæculo vivant, sed à communione, & commercio aliorum regularium tantùm.

Et hoc modo intelligendo sacros Canones minimè videntur obstare, quæ in contrarium afferuntur à regularibus, dicunt enim expulsionem esse maximè necessariam in religionibus, quia sicut ex vi naturæ corpora naturalia humores noxios expellunt, ut benè valeant; ita & mistico religionis corpori licere debet se expurgare rebellium Monachorum expulsione, ut reipublicæ salus conservetur; quemadmodum Ecclesia aliquos è Clero per degradationem dejicit, ne cæteris gravius noceant; malum enim dicunt auferendum, ne modicum fermentum totam massam corrumpat, quam rationem considerat contra Monachos contumaces D. Thom. *Quodl.* 12. *quæst. ult.* 39

At respondetur has omnes & consimiles rationes de quibus infra *n.* 8. *& seqq.* eò solùm respicere, ut regulares segregentur ab aliorum commercio, ne cæteros inficiant, quod non utique admittimus: non autem ut ejiciantur ab Ordine, & ad sæculum revertantur.

Et hoc indicant verba Regulæ S. Augustini: sic enim se habent; *Convictus verò secundum Propositi, vel etiam Presbiteri, ad cujus dispensationem pertinet, arbitrium, debet emendatorium subire vindictam, quam si ferre recusaverit, etiamsi ipse non abscesserit, de vestra societate projiciatur; non enim hoc fit crudeliter, sed misericorditer, ne contagione pestifera plurimos perdat.* Notandà enim sunt illa verba *de vestra Societate projiciatur*, quæ satis ostendunt incorrigibilem non esse ejiciendum è Monasterio, sed à commercio, & societate duntaxat. 40

Et de hac separatione à societate etiam loquitur text. *in cap. Ecce* 24. *q.* 3. in hæc verba: *Crimina, si ipsis criminosis confiteri nolentibus; undecumque claruerint, quæcunque non fuerint patientiæ leni medicamento sanata, veluti igne quodam piæ increpationis urenda sunt & curanda. Quod si nec sic quidem æquanimiter sustinentis, ac piè increpantis medela processerit, in eis, quin diu portati, & salubriter objurgati corrigi noluerint, tanquam putres corporis partes debent ferro excommunicationis abscindi, ne sicut caro morbis emortua, si abscissa non fuerit, salutem reliquæ carnis putredinis suæ contagione corrumpit; ita isti qui emendari despiciunt, & in suo morbo persistunt, si moribus depravatis in Sanctorum societate permanserint, eos exemplo suæ perditionis inficiant.* Hæc hic

Quod ipsum apertius docuit Archid. *in d. c. Pervenit* 27. *q.* 1. his verbis (Est enim ejicienda ab ovili ovis morbida ne inficiat sanas oves, 45. *dist. c. Sed illud extr. de stat. Monach. c. Ea quæ* §. 1. secundum Host. Tu dic vim faciendam in eo, quod hic dicit, de fratrum consortio penitus excludatis; sic sup. ead. impudicos, non enim dicit de Monasterio ejiciendos, quia etiam ejecti essent revocandi *extr. de reg. cap. ult.* sed excludunturà consortio, id est, non stent cum aliis fratribus in Capitulo, Refectorio & similibus, sed in aliquo arcto loco ponantur ad pœnitentiam peragendam: Nec ergò intelligas quod à Monasterio excludantur omninò, ita quod evagari possint: Et quod dixi credo tutius, & verius ut hic colligitur manifestè.) Hactenus verba Archid. quæ ad litteram transtulit hic Card. Bellam. *in gloss. in verb. Compellendus*, adjiciens, eamdem sententiam tenere Jo. & Petr. in decret. *Cùm in Ecclesiis, de Major. & obed.*

Inconvenientia verò, quæ sequuntur ex crebra Regularium expulsione extra Monasterium notoria sunt. Nam quotiescumque aliquis Religiosus vult excutere jugum religionis, delinquit studiosè & facit se inobedientem & incorrigibilem, ut hoc modo ad sæculum revertatur; atque ita loco pœnæ ex sua iniquitate consequitur præmium, quod optat, liberationis à Religione.

41 Et quamvis improbis regularibus pateat etiam via fugiendi à Religione & apostatandi, tamen hanc viam non ita libenter arripiunt, quia apostatæ non sunt tuti in sæculo, neque à superioribus Regularibus, neque ab Episcopis. Undè qui volunt se eximere à religione, potiùs eligunt viam expulsionis, ut ita securè in sæculo degere possint. Superiores verò sunt adeò faciles ad expulsionem quasi hoc modo expurgent ordinem; & se eximant à molestiis, ut jam religiones fere omnes videantur redactæ adinstar religionis Societatis Jesu, quæ hoc habet ex peculiari instituto, in quos propterea meritò invehit Navarr. *comment.* 3. *de Regular. n.* 46. *vers. Quæ omnia sunt quotidiana.*

Incredibile est autem dictu quam scandalosè vivant expulsi,

42 & quanta cum ignominia Ecclesiastici ordinis, & quantum detrahant famæ religionis à qua ejecti sunt, adeout propterea etiamsi de jure res dubia videretur: abs re tamen non esset, ut Sanctissimus decerneret, ne de cætero quisquam ejiceretur, etiamsi esset incorrigibilis, sed tantùm puniretur intra claustra ignominia & carcere, aut etiam graviori pœna pro modo culpæ juxta antiquam declarationem Sacræ Congregationis.

Revera tamen negari non potest, quin sit valdè grave reli-

43 gionibus perpetuò detinere intra claustra Monachos incorrigibiles. Prætereà de expulsione ab Ordine satis clarè loquitur Regula S. Benedicti, licet Constitutio Gregorii IX. de qua hic tanquam posterior, sustulerit dispositionem regulæ, ut patet ex dictis supra *n.* 21. *& seq.* Nam in rubrica de his qui sæpius correcti non emendaverint cap. 28. sic se habet. *Si quis frater frequenter correptus pro qualibet culpa, si etiam excommunicatus, non emendaverit acrior ei accedat correctio, idest, ut verborum vindicta in eum præcedat. Quod si nec ita se correxerit, aut fortè (quod absit) in superbiam elatus etiam defendere voluerit opera sua; tunc Abbas faciat quod sapiens Medicus; Si exhibuit fomenta, si unguenta adhortationum, si medicamenta scripturarum divinarum, si ad ultimum ustionem excommunicationis, vel plagas virgarum, & jam si viderit nihil suam prævalere industriam: adhibeat etiam, quod majus est Ecclesiæ & omnium fratrum pro eo orationem, ut Dominus qui omnia potest operetur salutem circa infirmum fratrem. Quod si nec isto modo sanatus fuerit; tunc jam utatur Abbas ferro abscissionis, ut ait Apostol. auferte malum ex vobis.* Et iterum: *infidelis si discedit, discedat, ne una ovis morbida omnem gregem contaminet.*

Rursus in rubrica si debeant fratres iterum recipi de Monasterio exeuntes, cap. 29. *Frater qui proprio vitio egreditur, aut projicitur de Monasterio, si reverti voluerit, spondeat prius omnem emendationem vitii, pro quo egressus est, & hic in ultimo gradu recipiatur, ut ex hoc ejus humilitas comprobetur. Quod si denuò exierit, usque tertiò recipiatur. Jam verò posteà sciat omnem sibi reversionis aditum denegari.* Hactenus verba Regulæ S. Benedicti. Cum quibus consentiunt etiam verba Regulæ S. Basilii in rubr. Quomodo sit procedendum contra eos, qui post trinam emendationem non sunt emendati, c. 5. Et de ejectione à religione similiter apertè loquuntur D. Th. *d. quodlib.* 12. *art. ult.* & D. Bonaventura *in regula S. Francisci q.* 14. Constitutio autem Gregorii IX. de qua hic, nunquam potuit usu recipi à Religionibus.

Itaque si permittenda sit regularium incorrigibilium ejectio ab Ordine, juxta dispositionem antiquorum Canonum deliberandum erit de præscribenda ratione in ejusmodi expulsionibus observanda.

Porrò rationes, quibus Ordines regulares probant expul-

44 sionem esse necessariam, sunt ferè infrascriptæ.

Ratio prima; Juxta ipsam naturæ legem animantium corpora expellunt humores noxios, ut benè valeant; cui naturæ legi medicina famulatur, dum purgativa medicamenta porrigit. Quod autem natura, & ars in corporibus naturalibus efficiunt hoc recta gubernatio in hominum cœtibus qui ut corpora quædam communia sunt, præstare solet, dum quadam Reipublicæ purgatione scelerastos aliquot in exilium pellit, ut juxta naturalis luminis ductum, eique adjunctam positivi juris quasi artem, protervorum relegatione, Reipublicæ salus conserveturr. Fit ergò naturali rationi consonum, ut Monasticorum Ordinum corpora rebellium expulsione purgentur.

Ratio secunda, Misticum Ecclesiæ corpus non ratione duntaxat naturali, sed supernaturali quoque lumine ductum aliquos è Clero per degradationem expellit, ne statu ampliùs abutantur & gravius noceant. Ergò proportione servata nobilis Ecclesiæ pars, hoc est status Monasticus naturali, ac supernaturali ratione motus poterit, ac debebit sibi consulere iis expulsis, qui jam graviter nocere cœperunt.

Ratio tertia, Experientia constat eos qui in claustris delinquunt pejores evadere solere sæcularibus reis, quod S. Augustinus observavit. Si ergò pejores evadunt, minusque proindè spei de resipiscentia supersest, cùm interim gravius noceant: profectò communi status Monastici bono per expulsionis re medium opem ferre oportebit.

Ratio quarta, Crimina tam fœda, & contangiosa interdum à depravatis jam Monachis committuntur, ut nisi per expulsionis remedium ignis extingueretur, brevi sana membra depasceret, & illustrium ordinum candorem desloraret, qua in re expertis fides habenda est. Si ergò periculum tantum sanctorum etiam Monachorum claustris immineat: omninò asferendum videtur depravatos illos expelli debere.

Ratio quinta; Multis experimentis deprehensum est car- 45

cerem, qui præter expulsionem unicum ingruentium malorum remedium esse videtur, si diuturnus sit, qualem depravati illi merentur, Monastici status corpori vehementer nocere. Primò, quia non deest consœderatus aliquis, cujus adjutorio noxii evadunt. Secundò, quia intolerabile videtur bonis Monachis se carceris custodes ad prolixum præsertim tempus fieri, cùm à sæculo ad claustrum divinis rebus vacaturi confugerint. Tertiò, quia res celari nequit, & intra dies paucos unius Monachi in carcerem detruti occasione, omnes scandalum patiuntur: novitii avertuntur, professi terrentur. Quartò, quia imago gravium peccatorum, quæ ab inclusis, perpetrata esse certò supponitur, simplices ac mites omnes Monachos malè vexat, cum talia in claustris accidere ne suspicarentur quidem, nisi diuturnus carcer id persuaderet.

Ratio sexta, Nemo ab Ordinibus Monasticis benè institutis, ab iis præsertim, in quibus custodia legum & spiritus vigent, expellitur, nisi prius adhibito omnis charitatis officio, scilicet multiplici admonitione, blanditiis, terroribus, minis, verberibus, carceris inclusione, prorogatione temporis ad emendationis experimentum, aliisque remediis sæpè repetitis. Cùm ergò hæc omnia præmittantur, nec supersit aliud remedium, quàm expulsio, profectò illa ut extremo remedio in extremo morbo utendum est.

Ratio septima, Quo Monasticus ordo austerior & observantior est, eo quòque certius est aliquos à perfectione tanta degeneraturos, & bonorum communitati perniciem machinaturos, quod in ordinibus jam laxis & inclinatis non æquè contingit, cùm hic licentius vivatur. Si ergò res ita se habet, & in Sanctorum Collegiis unus, vel alter Judas disciplinam Monasticam protervè rejicit, aliisque innoxis absque correctionis spe, scandalum præbet: quid superest, nisi ut expellatur?

Ratio octava, Religionum Patriarchæ, qui spiritu divino 46

afflati creduntur, expulsionem probarunt, ut patet ex regulis S. Augustini & S. Benedicti. Quod autoritate gravissimorum scriptorum qui regulas expoluerunt confirmari potest. Huc etiam accedit aliorum scriptorum gravis autoritas. Si ergò Monasticæ disciplinæ institutoribus, & tot viris sapientissimis expulsio probata fuit; benè erit ea uti, quandoquidem supperunt eædem rationes, quæ viros tantos in hanc sententiam impulerunt.

Ratio nona, S. Thomas *quodl.* 12. *art. ult.* quærens 47

utrum aliquis Religiosus expelli debeat propter peccatum de Religione, concludit debere expelli, si sit contumax & corrigi nolit, quoniam secundum Apostolum, auferendum est malum, ne modicum fermentum &c. sin minus, debere sequestrari in carcere, vel alio modo. Ex sententia ergò D. Thomæ expulsio Monachorum incorrigibilium commendanda est.

Ratio decima, Ex jure ipso contumatium, Monachorum expulsio deducitur, cùm in c. ult. de regul. tanquam certum supponatur, aliquos à Monasticis Ordinibus ejici absque distinctione ulla, quod de justè ejectis, sive expulsis tantum juxta germanum sensum accipi debet. Nimirum expulsio ut naturæ ipsi, ita juri, quod naturali lumini repugnare nequit, consentanea est.

incorrigibilibus ab ordine ejiciendis & n. 46.
44 *Regulares incorrigibiles diuturno carcere intra claustra punire, quàm grave sit religionibus.*
45 *Expulsionis causa gravissima est & quibus committendo.*
46 *De expulsione regularium ab ordine quid senserint S. Thom. & S. Bonaventura.*
52 *Regulares incorrigibiles an expediat intra claustra coercere an verò è Monasterio expellere.*
53 *Congregationis Episcoporum & Regularium & Congregationis Concilii decreto de regularibus ab ordine non ejiciendis.*
54 *Ostracismus laudatur à Xenophonte.*
55 *Ergastulorum remedium ad coercendos Monachos incorrigibiles periculosum.*
56 *Expulsio an præbeat regularibus ansam faciendi se inobedientes, ut ad sæculum revertantur.*
57 *Decreta Clementis VIII. ad regularium reformationem an sint innovanda.*
58 *Novitii an de cætero sint examinandi ab ordinariis locorum ad præscriptum Decreti Clementis VIII.*
59 *Incorrigibilis quandò quis censeatur ad hoc, ut expelli possit à Religione.*
60 *Generali an & quibus adhibitis sit tribuenda facultas ejiciendi incorrigibiles.*
61 *Conjudices in causa expulsionis, à quo sint deputandi.*
62 *Regularibus ejectis an & qualis ratio præscribenda sit vivendi in sæculo & n. 66.*
63 *Regulares incorrigibiles, quamdiù in carcere sint detinendi priusquam ejiciantur ab ordine.*
64 *Litteræ testimoniales ejectis non concedendæ à superioribus regularibus.*
65 *Ejecti sunt perpetuò suspensi ab executione ordinum.*
66 *Dispensatio cum religiosis ejectis, an sit locorum ordinariis prohibenda.*
67 *Regulares delinquentes an sint puniendi pœna trimerium ad tempus.*
68 *Carcer privatus instituendus à religionibus in qualibet saltem Provincia.*
69 *Regulares justè per sententiam definitivam ejecti, an sint per superiores quotannis requirendi ut redeant ad religionem.*
70 *Transitus ad arctiorem religionem qualiter sit permittendus.*
71 *Apostatis infrà certum tempus ad religionem redeuntibus an sit concedenda impunitas.*

1 NE *Religiosi.* Religiosi fugitivi & ejecti annuatim sunt requirendi & cogendi ut ad Monasterium revertantur. Hoc dicit. Sunt duæ partes. In prima ponitur Constitutionis causa. In secunda Constitutio, ibi, *Statuimus*, ubi duo facit. Primò providet circa fugitivos & ejectos obedire paratos. Secundò circa inobedientes, ibi, *Si verò.*

2 Nota primò & figura textum notabilem contra Prælatos regulares, qui quotannis non revocant ad religionem suos ejectos & fugitivos, peccant enim mortaliter ut satis clarè probat littera ibi, *ne sanguis eorum de Prælatorum manibus requiratur.* His enim verbis uti non consueverunt sacri Canones, nisi in materia, quæ in suo genere obligat ad culpam letalem, ut in *c. Irrefragabili, suprà de offic. ordin.* ubi gloss.

3 *in verb. Sanguis eorum.* Dicit durum verbum est istud pro Prælatis negligentibus subditos suos corrigere. Et idem dicit hic Butr. *in 2. notab.* Dissimulatio enim peccatorum in Prælato est mortale, *c. Novit*, & ibi notat Butr. *num. 27. vers. Nota dissimulationem peccatorum* & Anchar. *n. 12. suprà de judic.* Isdem verbis utitur Concilium Tridentinum in *c. 1. sess. 6.* circa residentiam Pastorum quæ obligat sub reatu mortalis peccati ut in *c. 1. sess. 23.* Atque hinc patet quàm

4 malè nonnulli ex recentioribus dixerint totum hoc capitulum, cùm sit juris humani, consuetudine abrogatum fuisse, eum religionum Præfecti religiosos ejectos annuatim nullatenus perquirant, nec reducant. Et propterea non teneri Prælatos, quærere; nec revocare ejectos nec fugitivos, sed

5 servanda esse quoad hoc statuta Religionum. Quibus adhæsit Thom. Sanch. *in Decalog. tom. 2. lib. 6. cap. 9. num.* 18. post Azor. quem citat *tom. 1. Instit. Moral. lib. 12. c. 17. quæst.* 5. Imò enim hæc obligatio in Prælatis surgit ex jure Divino, quo tenentur omnes quibus animarum cura commissa est oves suas agnoscere & earum custodiæ incumbere, Ezechiel. 3. *Actar.* 20. *c. Ephesis* 43. *dist. cap.* 1. 13. *q.* 1. Concilii Trident. *loc. cit.* Neque enim ejecti ab ordine etiam

6 justè & definitivè desinunt esse subditi Prælatorum Regularium. Imò manent ejusdem veri Ordinis Religiosi & votis ligati, sicut viceversa Superiores Regulares remanent illorum Prælati & Pastores, ut patet ex tota serie hujus Decretalis; præsertim ponderando illam rationem, *Ne sanguis eorum, &c.* Et illud verbum, *Religiosi.* Item verbum, *Prælatorum.* Item verba illa, *in Monasteriis suis*, necnon illa *Abbates, seu Priores eorum*, & tradunt Navarr. *comment. 2. de Reval. num.* 34. 35. *&* 36. *& comment. 3. n. 46. Cod. in Reg. S. Francis. c. 2. qu. 21. sect.* 3. Molin. *disp.* 140. *versic. Quandò verò, & vers. Quoad votum*, Valq. *in* 1. 2. *qu.* 96. *art.* 4. *disp.* 165. *n.* 87. & Suarez *tom.* 5. *disp.* 21. *sect.* 3. Nihil tamen magis exaggerant sacræ litteræ Canones & concilia quàm ut Prælati subditos suos corrigant & more mercenariorum non deserant, ita ut propterea Superioribus Regularibus negligentibus suos subditos ejectos ad Monasterium reducere optimè congruant in specie verba Concilii Tridentini *in cap. 1. in fin. sess.* 24. Videlicet: (Illorum sanguinem, qui ex malo negligentium & sui officii immemorum Pastorum peribunt, Dominus Noster Jesus Christus de manibus eorum requisiturus.) Et de Prælatis regularibus est text. hic *& in c. cùm ad Monasterium*, §. *penult. infrà de stat. Monach.* Undè benè Host. *hic in princ.* adnotavit Abbatem teneri de sanguine Monachi vagabundi sicut & alii Prælati subditorum correctione negligentes ut *in c. 1. de*

7 *offic. Archidiac. cum concordant.* Quamobrem consuetudo

8 secundum quam Prælati negligunt revocare ad Monasterium suos subditos fugitivos & ejectos est nutritiva peccati tam ex parte ipsorum Prælatorum, ut ostensum est supra quàm ex parte subditorum, ut patet ex littera textûs ibi: (Vagandi occasionem habentes, salutis propriæ detrimentum incurrant.) Per quam litteram dicit glossa *in c. un. in verb. Languidis, infra de infantib. expos.* Abbatem debere recolligere Monachum suum, ne damnabiliter evagetur & pereat. Ejecti enim ut potè incorrigibiles, quamdiù stat per eos quin se corrigant & redeant ad cor, sunt in malo statu; & ideò

9 tenentur se habiles reddere & procurare suam reductionem ad Monasterium etiamsi ab eorum Prælatis non requirantur. Ita Sot. *de justi. & jur. lib.* 7. *q.* 2. *art.* 5. *in sol. ad* 3. *in fin.* Card. *in Reg. S. Franc. cap.* 2. *q.* 21. *punct.* 3. & latè deducit Sanch. *in Decalog. tom.* 2. *lib.* 6. *cap.* 9. *num.* 25. 27. *&* 30.

10 Ac propterea sæpiùs diximus in Congregationibus tum Concilii, tum Episcoporum & Regularium, Ecclesiam non posse dispensare cum Religiosis justè ejectis ab Ordine, ut Missam celebrent in sæculo, quia repugnat jus divinum, ut sic impœnitentes accedant ad Sacram Eucharistiam, ut 1. ad Corinth. 2. *cap. Timorem, & cap. Sicut Judæi, de conscr. dist.* 2. & definitum est à Concil. Trident. *in Decr. de Sacram. Euchar. c.* 7. *& can. ult.* Et quamvis Papa secundum

11 plenitudinem suæ potestatis possit de Monacho efficere non Monachum secundum Vincent. & Joan. tamen ad hoc non est causa sufficiens ipsa expulsio ab Ordine propter crimina perpetrata, sed requiritur causa publica, & gravissima secundum Innoc. *in cap. Cùm ad Monasterium, infrà de stat. Monach. num.* 4. *vers. Quid enim si tota Christianitas, vel etiam aliqua pars ejus esset in periculo;* Cum quo transeunt ibi Host. *n.* 32. Joan. Andr. *n.* 29. Abb. *n.* 21. & reliqui omnes. Undè nobis suggerentibus in Decretis de Regular. apost. & eject. appositum fuit illud caput, ut ejecti extrà Religionem degentes sint perpetuò suspensi ab exercitio ordinum. Prædicta igitur consuetudo secundum quam Religiosi expulsi non re-

12 ducuntur, ut nutritiva peccati, non consuetudo, sed potiùs corruptela dicenda est, *cap. fin. jup. de consuet. cap. Flagitia* 32. *quæst.* 7. *cum multis simil.* Nec dicatur licere morbidas oves non tantùm deserere, sed etiam ab ovili expellere, ne sanas inficiant. Quoniam solutio patebit ex his, quæ dicemus infrà, *num.* 37.

Secundò, nota differentiam inter Religiosos fugitivos & 13 ejectos. Dicitur autem fugitivus, qui extrà Monasterium moratur, ut se celet Abbati, etiamsi posteà pœnitentiâ ductus redeat ad Monasterium, ut *l. Quod sit fugitivus, ff. de edil. edict.* ut notat hic Joan. Andr. *n.* 2. *in ver. Fugitivos*, Butr. *n.* 5. Card. & Abb. *ambo num.* 2. Eo enim ipso, quò d 14 Religiosus recedit à Monasterio, & non est sub obedientia Prælati, dicitur Apostata, ut notat Innoc. *in cap. fin. de renunc.* & Abb. *d. n.* 2. Ejectus verò dicitur, qui à suo superiore coactus est exire, ut per Joan. Andr. & alios præallegat.

Tertiò nota ibi, *Excommunicent*, Præsidentes Capitulis 15 celebrandis, de quibus *in c. In singulis, infrà de stat. Monacho.* habere potestatem excommunicandi Abbates, & alios inferiores totius ordinis, & faciendi excommunicatos denunciari ab Ecclesiarum Prælatis, prout hic notat Hostien. *n.* 10. *circa fin. in ver. Excommunicent*, Joan. Andr. *in eod. verb. num.* 5. Card. *n* 4. & Abb. *in 2. notab.* Non tamen per hoc adimitur potestas Ordinariis, *cap. Quanto, de offic. ordin. & d. c. In singulis*, §. *Porrò*, secundum Joan. Andr. & Anchar. *num.* 67. *in 6. notab.*

Quartò, nota hanc obligationem revocandi ejectos, & 16 fugitivos, & inobedientes excommunicandi, & denunciari faciendi, incumbere non tantùm his, qui Capitulis præsident, & Abbatibus generalibus, seu Capitibus Ordinum, sed etiam Abbatibus, & Prioribus localibus, seu immediatis Monasteriorum Prælatis, juxta text. *in cap. fin.* §. *fin. de stat. Monachor.* quod patet ex hac littera ibi, seu Patres Abbates, seu Priores. Et notat hic Host. *in princ. in eod. ver. Patres Abbates*, Card. *num.* 9. *in* 6. *q.* Abb. *in* 3. *& ult. not.* Archid. *in c. Abbates num.* 4. 18. *qu.* 2. & ibi etiam Bellam. *n.* 2. & Silvest. *in ver. Apostasia q.* 6. *num.* 10.

Ultimò, nota singulariter Religiosos etiam justè, & per 17 sententiam definitivam ejectos ab Ordine esse annuatim à Prælatis Regularibus requirendos ad Monasterium redire, quod multipliciter judicio meo deduci potest ex hac Decretali.

18 Et primò si hic ageretur de Religiosis ejectis injustè, aut juris ordine non servato, ut multi putarunt, non præciperetur Prælatis, ut illos requirerent annuatim, sed potiùs, ut statim ad Religionem reducerent, quia Prælati sic ejicientes sunt spoliatores, injustè autem spoliatus, aut juris ordine non servato, non annuatim, sed illicò est restituendus, *cap.*

19 *Conquerente, de restit. spoliat. cap. Venerabili, de offic. deleg.* gloss. 1. *n summ.* 3. *q.* 1. & quamdiù Prælati spolium non purgant, & indebitè expulsos non redintegrant, sunt semper in mora restituendi sicut fur, *l. Si pro fure*, §. *penult. ff. de condit. fur.* gloss. 1. *in reg. Mora, de reg. jur. in* 6. Et sic semper peccant, arg. *c. Si res aliena* 14. *q* 6. gloss. *in c. Nisi cùm pridem*, §. *Propter conjectentiam, in ver. Sed duntaxat, suprà de renunc.* Impie enim Religiosis indebitè ex-

20 pulsis denegant alimenta, ut inquit gloss. *in c. unic. in ver. Languidis, infrà de Infant. expos.* Et post Archid. Silvest. *in ver. Apostasia in* 6. *quæst.*

Secundò hic statuitur, ut sic ejecti in Monasteriis suis re-

21 cipi possint secundum ordinem regularem, Abbates, seu Priores eorum compellantur eos recipere. Quòd si hoc regularis ordo non patitur, apud eadem Monasteria ponantur in locis competentibus, vel in aliis religiosis domibus. Quæro quid importent illa verba, *secundum ordinem regularem*, & illa *quòd si hoc regularis ordo non patitur*, Abb. Antiq suâ Constitutione, ut quicumque ter exiverit, ampliùs non admittatur, ut est in Ordine Sancti Benedicti, & hoc idem

22 innuit in similibus; quod fusius explicat Hostiensis *numero quinto in verbo Disciplina*, dicens, secundum regulam Sancti Benedicti disciplinam Monachi delinquentis consistere in septem gradibus. Primus est secreta admonitio. Secundus est publica correctio. Tertius est simplex, seu minor excommunicatio. Quartus jejunii afflictio. Quintus, si dignus sit flagellorum vapulatio. Sextos ad Deum pro ipso oratio. Septimus de Monasterio expulsio. Et efficiuntur hi gradus ex duobus capitulis regulæ, scilicet ex 23. *de excommunicatione culparum*, & ex 28. *de his qui sæpiùs correcti emendare noluerint.* Si verò sic expulsus veniat ad portam pœnitens, iterùm recipiendus est, & reconciliandus usque ad tertiam vicem tantùm, nam secudum eamdem regulam ter recipitur, & non ultrà, ut *in regula* 29. *cap. Si debeant iterùm*

23 *recipi fratres exeuntes de Monasterio.*; præsumitur enim posteà incorrigibilis. Undè sicut Clericus sæcularis quando incorrigibilis est, omni privilegio denudatur, & potestati traditur sæculari, *cap. Cùm non ab homine, de judic.* sic & Monachus ex quo ter reconciliatus non corrigitur est de Monasterio perpetuò ejiciendus. Dùm ergò hic dicitur, ut ejecti ponantur in locis competentibus, vel in aliis religiosis domibus, si regularis Ordo non patitur, ut recipiantur apud eadem Monasteria, Hostien. *num.* 8. exemplificat, puta, quia ter exivit, & ter reconciliatus fuit, ut in regula suprà dicta. Primâ enim vice recipitur ultimus in Choro, sic secundò, sic tertiò. Ultrà verò sciat sibi posteà omnem conversionis aditum denegari, ut ibidem dicitur, & notatur *in c. Cùm in Ecclesiis*, §. 1. *in ver. Præcipientes, suprà de major. & obed.* & sequuntur hic Joan. Andr. *num.* 4. Butr. *num.* 9. Cardin. *num.* 1. *in* 3. *notab.* Anchar. *num.* 5. *&* 8. Henric. Boich. *in fin.* Idem tenet Archid. *in cap. Abbates num.* 6. 18. *q.* 2. post eum Bellam. *ibidem num.* 4. & Silvest. *in ver. Apostasia, in* 7. *quæst.* Et consequenter loquitur hæc Decretalis de religiosis ejectis, non tantùm justè, sed etiam perpetuò, & definitivè. Hos enim tantummodò regularis ordo non patitur recipi ad eadem Monasteria. Et propterea cum mistério dicit text. *Autoritate nostrâ provideant Abbates, seu Priores, ut sic ejecti ponantur in locis competentibus, &c.* Prælati enim regulares contra præscriptum regulæ nullatenus poterant autoritate propria eos admittere post trinam reconciliationem; & ideò jubentur hoc facere autoritate Apostolicâ. Indebitè autem expulsos nullus ordo regularis verat recipi; Quin imò Superiores, qui indebitè religiosos habitu & loco spoliarunt, tenentur ex justitia illos redintegrare, ut dictum est suprà in prima consideratione *n.* 18. Expulsos autem justè, sed non perpetuò, regula ipsa S. Benedicti jubet recipi usque ad tertiam vicem, nec in talibus recipiendis est opus autoritate Apostolicâ. Superest igitur, ut textus loquatur tantummodò de expulsis justè, & definitivè. Quæ consideratio, nisi fallor, valdè urget.

Tertiò Abbates, seu Priores tenentur recipere ejectos sal-

24 vâ Ordinis disciplinâ, id est impositâ illis pœnitentiâ, secundum quod regula illius Ordinis requirit, & præcipit, ut exponit gloss. *in ver. Ordinis disciplina.* At nulla regula præcipit, ut imponatur pœnitentia indebitè ejectis, Imò tales sunt gratiosè excipiendi, & benè tractandi in compensationem damni, & injuriæ eis illatæ, undè meruit gratiam reportare, *cap. Pervenit, de fidejuss. c. Sanè, de renunc.* gloss. 2. *in cap. Veniens, eod. tit.*

Quartò hic præcipitur, ut ejecti qui secundum ordinem regulæ recipi non possunt in suis Monasteriis, ponantur in 26 locis competentibus apud eadem Monasteria absque gravi scandalo fieri possit. Hoc autem scandalum Host. intelligit *num.* 9. quia ejectus tot & tanta commisit, ut fratres dicant communiter se de Monasterio exituros, si ille revertatur. Subdens quandoquè se ita vidisse de facto. Cujus dictum referunt & sequuntur Joan. Andr. *num.* 4. *in ver. Gravi scandalo.* Butr. *n.* 10. Anchar. *n.* 6. & alii communiter. Et sic Doctores intelligunt hanc litteram in ejectis justè, & culpâ eorum ita exigente, ut dicit Abb. *num.* 2. Aliàs enim quale scandalum esse posset, ut indebitè ejectus reduceretur ad suum Monasterium, quin potius scandalum esset si non reduceretur. Præterea injustè ejecto & spoliato salva justitia denegari non po- 27 test restitutio, & reductio ad suum Monasterium, ut prædiximus *num.* 18. Licet alii ex tali reductione scandala 2 rentur, quia utilius est scandalum nasci, quàm ut veritas relinquatur, *c. Qui scandalizaverit, infr. de reg. jur.* Veritas namqè justitiæ propter scandalum numquam deserenda est, ut in *c. Nisi cùm pridem, de renunciat.* not. gloss. *in verb. Distinguendum*, Innoc. *in eodem ver. num.* 6. Joan. Andr. *num.* 19. Butr. *n.* 22. & Anchar. *n.* 7. Hoc enim est scandalum Pharisæorum à quo non est cavendum, ut *Matth.* 15. S. Thom. *in* 2. 2. *q.* 43 *art.* 2. *penult. & ult.* Navarr. *cons. 9. n.* 11. *de his quæ vi.* Quod ergò hic dicitur de scandalo, verificari non potest nisi in Religiosis expulsis, justitiâ existente.

Quintò & ultimò, alia omissis statuitur hic, ut Religiosis 28 ejectis vitæ necessaria ministrentur in locis competentibus ejusdem, vel alterius Ordinis, ad agendam ibi pœnitentiam. Innocen. explicat verba illa, in locis competentibus, id est non cum aliis Monachis, sed fortè ad servientum, vel alio modo; Host. verò *n.* 9 exponit, competentibus pura aliquibus ergastulis, seu cameruis, fortibus tamen ne indè exire valeant. Simile in *cap. Tuæ, infr. de pœnit. cap. Viduas, il primo, c. Impudicas, & c. Pervenit*, 27. *q.* 1. Et cum Host. transeunt Joan. Andr. *n.* 4 Butr. *n.* 10. Card. *n.* 2. *q.* 8. Anch. *n.* 6. Henric. Boich. *n.* 7. & Abb. *n.* 1. *in fin.* Idem dixit Archid in *d. c. Abbates, num.* 3. & ibi etiam Bellam. *n.* 1. *in fin.* D. Antonin. *in* 3. *part. tit.* 16. *cap.* 5. §. 2. Silv. *in verb. Apostasia, q.* 7. *num.* 10. Manifestum est autem hanc pœnam reclusionis in ergastulis & arctis locis convenire tantummodò Religiosis ex justa causa ejectis, non autem ejectis indebitè, aut nulliter. Quod non obscurè sentit Abb. *hic n.* 29 2. dùm dicit ejectum esse, qui à suo Superiore fuit expulsus à Monasterio culpâ suâ fortè exigente. Sed apertiùs hoc tenent Host. & alii præallegat. *num* 23. dùm intelligunt litteram de his qui ultra tertiam vicem non sunt recipiendi. Nec obstat si dicatur quamvis ejecti non tam graviter deliquerint, ut meruerint expelli ab ordine, fortè tamen alia crimina commiserunt, propter quæ veniant recludendi in ergastulos. Quoniam respondetur Religiosis indebitè ejectis, & sic spoliatis nullum crimen objici posse à spoliatore, vel generaliter à quovis alio, cum ante omnia sint restituendi, sicut quilibet spoliatus, *cap. Episcopus*, & ibi gloss. *penult.* 3. *q.* 1. *cap. Venerabilis, de offic. de leg. cap. Frequens, de restitut. spoliat. lib.* 6. cum multis similibus. Sive igitur injustè ejecti sint aliàs criminosi, sivè non, numquam in eis verificari potest hæc littera, ut recipiantur in ergastulis ad agendam pœnitentiam, cùm priùs debeat præcedere restitutio & purgatio spolii.

Præterquam quòd hæc pœna reclusionis in ergastulis propriè imponitur Religiosis à sacris Canonicibus, quando me- 30 rentur ejici à Monasterio, seu ab aliorum Religiosorum consortio, ut in *d. c. Viduas, il primo, & cap. Impudicas*, 27 *quæst.* 1.

Ad quas considerationes Navarr. non advertens *in Comment.* 2. *de Regular. n.* 36. incautè scripsit hoc capitulum esse 31 intelligendum de ejectis injustè, vel inordinatè, aut per collusionem, vel saltem non definitivè per sententias ritè & rectè sine collusione latas, & *cons.* 78. *de Regular.* ubi similiter respondit hanc Decretalem loqui de fugitivis & ejectis injustè, vel inordinatè per sententias interlocutorias, vel sine causæ cognitione latas, vel etiam de justè & ordinatè ejectis, sed volentibus ad Monasteria redire. Ejectos verò justè, & per sententiam definitivam, mordicus tenet non posse compelli ad illud redire per Superiores illius Ordinis; ejusque autoritatem secuti idem posteà tradiderunt. Sayr. *in Clavis Regia tom.* 2. *lib.* 6. *cap.* 9. *n.* 26. Eman. Rodrig. *q. Regular.* 10. 1. *q.* 30. *n.* 71. Azor. *Instit. Moral. part.* 1. *lib.* 12. *cap.* 16. *q.* 2. *in fin.* Less. *de just. & jur. lib.* 2. *c.* 41. *n.* 110. *vers. Respondet*, & alii recentiores. Verùm Navarri opinio, ut ex dictis patet, apertè pugnat cum tota hac Decretali. 32 Undè meritò eam reprobavit Sacra Congregatio Concilii fe-

71 Deinde omissis aliis stabilitum est, ut si Apostatæ citra montes infra quatuor, ultra montes verò infra octo menses à præsentis decreti publicatione inchoandos sua sponte ad suam quisque Religionem redierint, tùm pœnarum omnium ipsis propterea infligendarum remissionem, atque impunitatem assequantur, Superioresque benignè illos teneantur recipere, & paternâ charitate complecti.

Hoc etiam caput ægrè fertur à Regularibus; qui propterea petunt ut restringatur ad pœnas tantùm, quas politivas appellant, & ut ita redeuntes saltem debeant in Capitulo, vel coram Superiore culpam fateri, atque emendationem polliceri. Quod satis videtur rationabile, & minus per hoc derogabitur decretali Gregorii IX. *in d. c. fin. de Regul.* quo disponitur, ut tàm ejecti, quàm Apostatæ, seu fugitivi recipiantur in Monasterium salvâ Ordinis disciplinâ, hoc est (ut ibi explicat gloss. & DD.) impositâ illis pœnitentiâ secundum quod regula illius Ordinis requirit & præcipit. Libuit hic subnectere Decreta ipsa de Regularibus apostatis & ejectis, me Secretario compilata in S. Congreg. Concil. ut ex illorum inspectione intelligi possit quid in præmissis senserit Sedes Apostolica.

DECRETA S. CONGREGATIONIS CONCILII.

De Regularibus Apostatis, & Ejectis.

SAcra Congreg. Cardinalium Conc. Trid. Interpretum, Regularium ejectorum, & fugitivorum statui consulere, illorumque scandala submovere, & succrescentem numerum frangere operæ pretium existimans, auditis Religionum Superioribus, reque diligentissimè perpensâ, communicato consilio cum S. D. N. Urbano VIII. atque ex peculiari Sanctitatis Suæ facultate infrà scripta Decreta edidit.

Ac primò, ut infecta semina, è quibus pravi ejusmodi fructus potissimum prodeunt, deinceps ne serantur in vinea Domini, censuit esse innovandas, & Sanctissimi autoritate innovat Constitutiones, & Decreta generalia san. mem. Clem. VIII. ad Regularium reformationem, ac Novitiorum receptionem, professionem, atque institutionem spectantia, districtèque præcipit Generalibus atque aliis omnibus Ordinum Superioribus, ut illa exactè observent, atque ut observentur efficiant, sub pœnis statutis in iisdem Constitutionibus. A quibus tamen excipiendum censuit caput illud, quo decernitur, ne in Conventibus, seu Monasteriis ad Novitios recipiendos hactenùs designatis & approbatis, seu in posterùm designandis & approbandis, Novitii ad habitum ullatenùs recipi possint, nisi priùs à Congregatione reformationis Apostolicæ, vel à propriis locorum Ordinariis expresè & nominatim approbati fuerint. A cujus quidem Decreti observatione S. Congreg. justis de causis censuit Regulares esse absolvendos, prout autoritate Sanctissimi Domini nostri absolvit, atque exemit.

Deindè, ut apostatandi opportunitas Regularibus præripiatur, statuit, ut de cætero nullus permittatur ad arctiorem Religionem transire, nisi priùs Superiori legitimè constiterit, eam Religionem paratam esse illum recipere, qui licentiam petit, tumque Regularis rectè se transferat ad arctiorem. Quod ut reipsa adimpleatur, idem Superior omni studio ac diligentiâ invigilet.

Rursùs statuit, ut fugitivi & Apostatæ, sivè habitum regularem deferant, sivè non, possint, ac debeant ab Episcopo loci ubi moram trahunt, in carceres conjici, ac Superioribus Regularibus consignari, secundum regularia instituta puniendi, utque ipsi quoque Superiores teneantur eos perquirere, ad Religionem reducere, atque efficere ut apprehendantur, salvâ tamen in omnibus facultate Ordinariis locorum attributa Conc. *cap. 3. sess. 6.* Quòd si Apostatæ hujusmodi citra montes infra quatuor, ultra montes verò infra octo menses à præsentis Decreti publicatione inchoandos, sua sponte ad suam quisque Religionem redierit, tùm pœnarum omnium ipsis propter apostasiam inflictarum, aut infligendarum remissionem, aut impunitatem assequantur. Ita tamen ut debeant à Superiore absolutionem humiliter petere, & coram eo culpam fateri, atque emendationem polliceri: Superior verò è contra benignè illos teneatur excipere, ab hujusmodi pœnis absolvere, & paternâ charitate complecti.

Ad hæc, ut in posterùm è Religionibus nullus legitimè professus ejici possit, nisi sit verè incorrigibilis, verè autem incorrigibilis minimè censeatur, nisi non solùm concurrant ea omnia, quæ ad hoc ex juris communis dispositione requiruntur, sublatis hac in parte Statutis, & Constitutionibus cujusque Religionis & Ordinis, etiam à Sede Apostolica approbatis & confirmatis, verùm etiam unius anni spatio in jejunio & pœnitentia probetur in carceribus, proindèque unaquæque Religio privatos habeat carceres in qualibet saltem Provincia. Elapso autem anno si nihilominùs non resipuerit, sed animo indurato in sua pervicaria perseveraverit, ne contagione pessiferâ plurimos perdat, tanquam pecus morbida, ac membrum putre ejici tandem possit, sed ab ipsomet Generali tantùm de consilio & assensu sex Patrum ex gravioribus Religionis eligendis in singulis Capitulis, vel Congreg. Generalibus; tumque nonnisi instructo secundum eorum stilum, & Constitutiones processu, & plenè probatis causis expulsionis ad S. Canonum præscriptum. Interea tamen usque ad primum Generale Capitulum, seu Congregationem proximè celebrandam, si quemplam ex justis & necessariis causis expellere oportebit, ejectio fieri possit à Generali cum consilio & assensu sex Patrum, ut suprà, quos idemmet Generalis eligere debeat infra quatuor menses à præsentis Decreti publicatione, servatâ tamen in reliquis formâ superiùs præscriptâ. Sic verò ejecti, quamdiù non redierint ad Religionem, in habitu clericali incedant, atque Ordinarii loci jurisdictioni & obedientiæ subsint, proindèque Generalis illicò expulsionis sententiam eidem Ordinario nôtificare teneatur Cæterùm S. Congreg. Religionum Superiores seriò admonet, ac per Jesu Christi viscera obtestatur, ut memores paternæ charitatis & mansuetudinis quam profitentur, nihil intentatum relinquant, ut lucrentur animas fratrum suorum ferè in profundum malorum delapsas, antequàm gravissimum atque extremum expullionis remedium experiantur. Idque eò magis, quòd subditorum sanguinem, qui ex malo negligentium, & sui officii immemorum Prælatorum regimine peribunt, Dominus noster Jesu Christus in supremo Dei judicio de eorumdem Prælatorum manibus sit requisiturus.

Præterea statuit, ut iidem Superiores nemini ex Religiosis expulsis litteras testimoniales concedant illos ad Sedem Apostolicam rejicientes, vel jubentes aliam ingredi Religionem.

Item, ut ejecti extra Religionem degenter, sint perpetuò suspensi ab exercitio Ordinum, sublata Ordinariis locorum facultate dictam suspensionem relaxandi, aut moderandi.

Ac postremò censuit esse innovandam, & suæ Beatitudinis autoritate innovat Constitutionem felic. rec. Gregorii IX. relatum in cap. fin. extrà de regul. ac propterea declarat, eam Constitutionem in iis quoqué vendicare sibi locum, servandamque esse, qui justè definivèque, ac juris ordine servato expulsi fuerint, dummodò tamen in expulsis hujusmodi subsit spes evidens emendationis ex litteris saltem testimonialibus Ordinarii, cujus conscientiam in his litteris concedendis S. Congreg. seriò oneravit.

Ne qua verò difficultas in suprà scriptis Decretis & ordinationibus exequendis suboriatur, S. Congreg. Sanctissimo Domino nostro annuente, atque approbante, universis Generalibus, Provincialibus, Commissariis, Ministris, Præsidentibus, Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Guardianis, Vicariis, & quibuscumque aliis Superioribus quorumcumque Ordinum, vel Congregationum, Monasteriorum, Conventuum, Collegiorum, Domorum, ac locorum Regularium ubique locorum existentium injungit, seriòque mandat, ut illa diligenter observent, atque observari procurent in omnibus Cœnobiis ac Monasteriis, Collegiis ac Domibus quorumcumque Monachorum, ac Regularium ubicumque locorum existentibus, efficiantque ut tàm Decreta suprà dicta fel. rec. Clem. VIII. quàm præsentes Ordinationes in singulis ejusmodi locis bis saltem in anno legantur in publica mensa.

Si quis verò ipsorum adversùs ea quæ superiùs præscripta sunt, vel eorum aliquid quoquomodo facere, vel moliri præsumpserit, ipso facto pœnam incurrat privationis omnium officiorum quæ tunc obtinebit, vocisque activæ & passivæ, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa in posterùm obtinenda, pœnaque hujusmodi sit Sanctitati Suæ, & Sedi Apostolicæ reservata, iisdem Superioribus etiam Generalibus & Protectoribus illam moderandi, seu relaxandi potestate penitùs interdictâ; & nihilominùs sit irritum & inane quidquid secus à quoquam actum extiterit. Non obstantibus Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis in favorem quarumcumque personarum, atque Ordinum, tàm Mendicantium, quàm non Mendicantium, Congregationum, Monasteriorum, Conventuum, Domorum ac locorum Regularium quorumcumque, necnon illorum etiam juramento, confirmatione Apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis statutis, vel consuetudinibus, etiam immemorabilibus, exemptionibus quoquè indultis, & privilegiis, etiam in corpore juris clausis, aut ex causâ, vel titulo oneroso, vel in limine fundationis concessis, etiam Mari Magno, seu Bullâ aureâ, aut aliàs nuncupatis, sub quibuscumque tenoribus & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, necnon irritantibus Decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, aut aliàs quomodolibet, etiam per viam communicationis, seu extensionis concessis & iteratis vicibus, approbatis & innovatis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus & formis specialis & individua ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma servanda esset; tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil

nihil penitùs omisso, & formâ in illis traditâ observatâ inserti forent, præsentibus pro expressis habens, quibus quoad ea, quæ suprà dictis quomodolibet adversantur, illis aliàs in suo robore permansuris, specialiter & expresè Sanctitatis Suæ autoritate derogat, cæterisque contrariis quibuscumque. Dat. Romæ, die 21. Septembris 1624.

C. Card. de Torres.

Locus † Sigilli.

Prosper Fagnanus Sacr. Congr. Secr.

Decreta generalia fel. rec. Cl. Papæ VIII.

De Novitiis ad habitum Regularem & professionem non admittendis, nisi in Conventibus designandis.

CLEMENS PAPA VIII.

REgularis disciplinæ restitutioni, pro qua potissimùm juxta nostri muneris debitum laborare non desistimus, illud imprimis magnum impedimentum afferre quotidiano usu compertum est, quod in omnibus Conventibus, iis præsertim, qui majori reformatione indigent, singuli ad Religionem venientes, passim recipiuntur. Unde fit ut quò magis Nos variis Constitutionibus malè affectas radices amputare studemus, eò magis in dies depravata infructuosaque ejusmodi noviter profitentium germina succrescant. Cui quidem malo occurrere volentes, præsenti Decreto statuimus, directèque præcimus omnibus Generalibus, Provincialibus, Commissariis, Ministris, cæterisque Superioribus Conventuum intra Italiæ & Insularum adjacentium fines existentium quibuscumque, & quorumcumque Ordinum Mendicantium, ut de cætero neminem sub quovis pretextu aut colore ad habitum Regularem admittant, nisi in Conventibus autoritate nostrâ prope diem in unaquaque Provincia designandis. Insuper sancimus, ut quoad ejusmodi Conventus, ut præfertur, per Nos deputati non fuerint; omnes præfatorum Ordinum Superiores à receptione quorumcumque Novitiorum, sivè ad habitum, sivè ad professionem omninò abstineant. Superior qui hujus Decreti transgressor extiterit, ipso facto pœnam privationis omnium officiorum quæ tunc obtinebit, vocisque activæ, & perpetuæ inhabilitatis ad alia in posterùm obtinenda, se noverit incurrisse, ac aliis etiam pœnis arbitrio nostro subjaceat. Receptiones verò & professiones quaslibet eorum, qui contra hujusmodi Decretum nostrum admissi fuerint nullas & irritas ex nunc decernimus & declaramus. Privilegiis, Statutis & consuetudinibus quibuscumque in contrarium minimè obstantibus. Dat. Romæ, die 12. Martii 1596.

Renovatio & ampliatio ejusdem Decreti.

De Novitiis ad habitum regularem non recipiendis, nisi in Monasteriis, & locis designandis.

SAnctissimus in Christo Pater, & Dominus noster D. Clem. Divinâ providentiâ Papa VIII. cùm jam dudùm animadverteret collapsæ Regularis Disciplinæ institutioni, pro qua potissimùm, juxta sui muneris debitum, vigilare ac laborare non desistit, illud imprimis magnum impedimentum afferre, quod in omnibus Monasteriis & Conventibus, iisque præsertim qui majori indigent reformatione, singuli ad Religionem profitendam accedentes, passim ac sine delectu recipiuntur, ac indè fieri, ut quò magis variis Constitutionibus malè affectas radices evellere studet, eò magis infructuosa noviter profitentium germina quotidiè succrescant: cùmque ob zelum ac desiderium quo tenetur Sanctitas Sua omnes Regulares ad vetus suæ cujusque Religionis institutum redigendi districtè prohibuerit, ne quis in certis Monachorum & Mendicantium Ordinibus ad suscipiendum habitum Religionis admitteretur, profitèreturve, quousque Monasteria & Conventus aliquot destinarentur, in quibus posset commodiùs regularis observantia, secundum reformationem à Sanctitate Sua institutam, introduci: Quia tamen non obstante tali prohibitione, cognovit nonnullos fuisse, vel sub colore facultatis & licentiæ à Sanctitate Sua obtentæ, vel quia talis prohibitio ad illorum notitiam non pervenerit, receptos & admissos præter mentis suæ sensum: Idcircò huic malo prospicere volens, nè licentiarum ac facultatum hujusmodi subreptione ac pretextu, Decretum Sanctitatis Suæ irritum reddatur. Nunc denuò districtè præcipit ac mandat omnibus Generalibus, Provincialibus, Commissariis, Ministris, Præsidentibus, Abbatibus, Prioribus & Guardianis, quibuscumque, cæterisque Superioribus Conventuum, Monasteriorum ac Domorum, quocumque nomine appellentur, intra Italiam & Insularum adjacentium fines existentium, quorumcumque Ordinum Mendicantium, & non Mendicantium (exceptis tamen Carthusianorum, Fratrum Minorum de strictiori observantia, necnon Capuccinorum S. Francisci, Reformatorum S. Dominici, Discalceatorum Ordinis Carmelitarum, necnon Fratrum Congregationis Fulliensis, Cisterciensis Ordinis, ac Eremitarum Eremi Camaldulensis, & Montis Coronæ, Clericorum Regularium Theatinorum, Societatis Jesu, S. Pauli Decollati, & aliorum de Somascha, Ministrorum infirmorum, respectivè Ordinibus, Societatibus, seu Congregationibus nuncupatis, quæ etiam anteà exceperat, & nunc iterùm excipiendo, voluit prohibitionem hanc ad illa nullo modo extendi.) Ne sub cujusvis licentiæ & facultatis impetratæ, vel impetrandæ obtentu, nisi per litteras in forma Brevis duntaxat, & non aliàs, quemquam ad habitum regularem suscipiendum, nec etiam conversos nisi in Conventibus, Monasteriis & Domibus, autoritate ejusdem S. D. N. prope diem in unaquaque Provincia designandis, recipere, aut receptos ad professionem admittere ullo modo audeant. Quin imò contra primam prohibitionem Sanctitatis Suæ receptos, etiam si imperfectum habitum, aut sine capucio gerant post præsentis Decreti in Romana Curia publicationem, omninò ejicere debeant.

Superiorem autem qui hujus Decreti transgressor extiterit ipso facto pœnam privationis omnium officiorum quæ tunc obtinebit, vocis activæ & passivæ & perpetuæ inhabilitatis ad alia imposterùm obtinenda, eo ipso incurrere voluit ac decrevit & aliis etiam pœnis arbitrio Sanctitatis suæ imponendis subjacere.

Receptiones verò & professiones quaslibet eorum, qui contra hujusmodi Decretum admissi fuerint, nullas & irritas esse ad quemcumque effectum ex nunc decernit & declarat.

Hoc autem Decretum noluit Sanctitas Sua eos Ordines comprehendere, qui Conventos, Domos & Monasteria à se probata pro Novitiorum receptione, & educatione hactenùs permissione sua constituerint.

Cæteras verò licentias, sive particulares, quæ in hanc diem effectum non sunt sortitæ, revocat & annullat.

Vult autem Decretum hoc suum in solitis locis Urbis publicatum ita prædictorum singulos afficere, ac si cuilibet personaliter fuisset intimatum, privilegiis, statutis, & Constitutionibus quibuscumque in contrarium minimè obstantibus.

Dat. Romæ apud S. Marcum die 20. Mensis Junii 1599.

Decreta pro reformatione Regularium, tam Monachorum, quàm Mendicantium cujuscumque Ordinis, & instituti.

CLEMENS PAPA VIII.

NUllus omninò prætextu cujuscumque privilegii, vel 3
superioritatis, etiam Generalatûs, à servitio Chori censeatur immunis, nisi pro tempore quo quis in propris officii munere actu fuerit occupatus. Cùm Lectoribus autem, & Prædicatoribus Superiores iis tantum diebus, quibus eos legere, aut prædicare contigerit, dispensare possint; Idem quoque præstare valeant cum ægrotis, & studiorum causâ legitimè impeditis. In eos verò, qui negligentes, aut inobedientes fuerint, salutari pœnitentia Superiores animadvertant ad præscriptum Regulæ & Constitutionum, alimenti etiam, si opus fuerit, subtractione.

Lectio Sacræ Scripturæ, vel casuum conscientiæ bis in hebdomada præscriptis diebus in singulis Monasteriis, & conventibus habeatur, ad quam Fratres omnes conveniant, eaque absoluta, mutua collatione circa explicatam doctrinam sese utiliter exerceant.

Quod Trident. Concilii Decreta de paupertatis voto custodiendo fidelius observentur, Præcipitur, ut nullus ex fratribus, etiam si Superior sit, bona immobilia, vel mobilia, aut pecuniam, proventus, census, eleemosinas, sive ex concionibus, sive ex lectionibus, aut promissis, tam in propria Ecclesia, quam ubicumque celebrandis, aliove ipsorum justo labore, & causa & quocumque nomine acquisita, etiam si subsidia consanguineorum, aut piorum largitiones, legata, aut donationes fuerint, tanquam propria, aut etiam nomine Conventus possidere possit; sed ea omnia statim Superiori tradantur, & Conventui incorporentur, atque cum cæteris illius bonis; redditibus, pecuniis, ac proventibus confundantur, quo communis indè victus, & vestitus omnibus suppeditari possit.

Neque Superioribus, quicumque illi sint, ullo pacto liceat eiidem fratribus, aut eorum alicui bona stabilia, etiam 4

ad usumfructum, vel usum, administrationem, aut commodum, etiam depositi, aut custodiæ nomine concedere.

5 Eorum verò, quæ ad necessitatem concessa erunt, nullus quicquam possideat, ut proprium, neque ut proprio utatur.

6 Quin in præmissorum aliquo deliquerit, pœnas, nedum à Concilio Tridentino præscriptas; sed alias quoque multo graviores, superiorum arbitrio imponendas, incurrat.

7 Nulla quorumcumque superiorum dispensatio, nulla licentia, quantum ad bona immobilia, vel mobilia fratres excusare possit, quo minus culpæ, & pœnæ ab ejusdem Concilii Decretis impositæ, & ipso facto incurrendæ obnoxii sint, etiamsi superiores asseverent hujusmodi dispensationes, aut licentias concedere posse, quibus in ea re fidem minimè adhiberi volumus.

8 Fratrum vestitus, & supellex cellarum ex communi pecunia comparetur, & omninò uniformis sit fratrum, & quorumcumque Superiorum, statuique paupertatis, quam professi sunt, conveniat: itaut nihil superflui admittatur; nihil etiam, quod sit necessarium alicui denegetur.

9 Quæcumque Fratrum vestes, sive laneæ, sive lineæ, omnisque alia supellex in aliquem commodum Conventûs locum deferantur, ibique ab uno, vel duobus fratribus huic muneri deputatis diligenter custodiantur, ut indè superioris arbitrio, prout unicuique opus fuerit, subministrari opportunè possint.

10 Omnes etiam superiores, quicumque illi sint, eodem pane, eodem vino, eodemque obsonio, sive eadem (ut aiunt) potantia, in communi mensa prima vel secunda, nisi infirmitatis causâ impediti fuerint, vescantur, neque singulare aliquid, quo privatim quisque in cibum utatur, ullo modo afferri possit, si quis in ea re peccaverit, nihil ea die alimenti percipiat, nisi panem & aquam.

11 Superiores omnes, etiam Generalis, qui redditus, aut præstationes peculiares ratione officiorum habent, eorum acceptæ, & expensæ in libro distincto fideliter, & diligenter adnotari curent, neque in alios usus, quàm ratione officii sui necessarios, quicquam expendant. Cùm verò contingerit ipsos in aliquo conventu commorari, eam pecuniæ quantitatem in commune conferant, ex qua sibi & iis, qui secum erunt, victus ad præscriptum Regulæ, & Constitutionum suppediretur.

12 Nullus ex Superioribus locorum, administrationem bonorum, aut aliarum rerum, dispensationemque pecuniarum, & reddituum sui conventus, etiam nomine conventus per seipsum habere, sive exercere possit, sed universum id onus tribus fratribus ejusdem conventus à Generali ita demandetur, ut unus rerum & bonorum, redditumque colligendorum, ac exigendorum curam habeat; alter tanquam depositarius, pecunias, ac cætera ab illo collecta, & exacta fideliter asservet: alius de pecuniis, & rebus à Depositario acceptis Priori & Fratribus, ac Conventui universo de necessariis, mandante tamen ipso Priore, non secundum proprium affectum, sed juxta charitatis regulam, veluti bonus dispensator provideat, officiorum hujusmodi confusionè penitus interdicta.

13 Cæterum hi tres tam impensi, quàm accepti singulis mensibus Superiori locali, adhibitis etiam duobus, vel tribus fratribus ejusdem conventus probatioribus, rerumque usu peritis, rationem reddant: Deindè ipsimet rursus, præsentibus Priore & peritis prædictis, Generali, cùm advenerint: denique ipse Generalis, in quolibet proximo Capitulo Generali saltem coram tribus judicibus, ab ipso Capitulo ad hoc constitutis, illorum omnium, universamque suæ administrationis tam publicæ, quam privatæ rationem reddere teneatur, cujus etiam exemplum authenticum ex actis Capituli describatur, ad hoc, ut ad omne mandatum nostrum, vel Sedis Apostolicæ Romam transmitti possit.

14 In unoquoque Conventu, fratrum is tantum deinceps constituatur, & impositorum retineatur numerus, qui ex redditibus illius propriis, vel ex communibus consuetis, vel etiam singulorum eleemosinis, aliisve quibuscumque obventionibus in commune (ut præfertur) conferendis commodè possit sustentari: redditus verò, & supradicta omnia in communi loco, ac tuto diligenter asserventur.

15 Superioribus autem, ne Concilii Tridentini, aut hæc nostra Decreta declarare, interpretari, aut relaxare ullo modo possint, omninò interdicimus & prohibemus, decernentes irritum, &c. Si quis autem contra præsumpserit attentare, is eo ipso omni gradu, officioque privatus, & ad ea perpetuò inhabilis existat.

16 Nullus nisi actu legat, vel prædicet, aliquo sui gradus privilegio gaudeat.

17 Si alicui ex necessaria causa, Generalis judicio probanda, socius ex eodem Ordine, qui illi Ministret, concedendus erit, is nisi vigesimumquintum agat annum, & qui communi servitio sit deputatus, non concedatur & si commodè fieri potest, sit laicus conversus.

18 Ut omnis scandalorum, & vagationis occasio tollatur, Conventus clausura perpetuò, ac diligenter servetur, ac propterea à Superiore janitor constituatur, qui diligentia, ac morum integritate maximè commendetur: is januæ custodiendæ semper assistat, eamque nemini fratrum aperiat, nisi socium, & exeundi licentiam obtinuerit.

19 Nullus à Conventu egredi audeat, nisi ex causa & cum socio, licentiaque singulis vicibus impetrata, ac benedictione accepta à Superiore, qui non aliter eam concedat, nisi causa probata, sociumque exituro adjungat, non petentis rogatu, sed arbitrio suo, neque eumdem sæpius. Licentiæ verò generales exeundi, nulli omninò concedantur.

20 Contravenientes autem pœna gravi, etiam carceris ad Superioris arbitrium plectantur, eamdem etiam janitor subeat, si sciens exeundi facultatem fecerit.

21 Cùm autem quis in Conventum revertitur, Superiorem iterum adibit, benedictionem recepturus, qui a socio itineris rationem & quid rei actum sit, diligenter perquirat.

22 Nullos fratres Romam venire Superiores permittant, nisi prius à Generali, vel Protectore duntaxat licentiam in scriptis impetraverint.

23 Si quis autem sine hujusmodi facultate Romam venire præsumpserit, voce activa, vel passiva biennio privatus existat, subiturus etiam alias arbitratu Superiorum infligendas pœnas. Quæ item omnia adversus eos, qui supra dictos admiserint, & receperint, sine ulla exceptione locum habeant.

24 Habeat Superior clavem ita fabrefactam, ut cùm sibi videbitur cellas omnes referare possit & propterea nullus cellam, etiam nocte ita claudat, quin semper à Superiore possit aperiri.

25 In medio Dormitorii totam noctem lampas colluceat.

26 Nullus etiam Superior cellas sive in claustro, sive alibi separatas à communi dormitorio habeat, sed unusquisque unica cella, eadem cum cæteris aliorum fratrum conjuncta, nudis omninò parietibus, ac lecto & mensa humilibus, uniformique supellectili (ut præfertur) quemadmodum religiosos decet, contentus sit: possit tamen Generalis alicui ex Superioribus conventuum, si eorum muneris, & officii necessitatem id exigere cognoverit; alteram etiam cellam concedere.

27 Cellæ sive ædiculæ quæ extra dormitorium separatim sunt ad officinas, aut aliàs ad communem usum & commoditatem conventûs redigantur.

28 Sigillatim suo quisque lecto cubet, neque ullibi duo in eodem lecto dormire possint, qui omnes ad certam formam redigendi erunt.

29 In privatis cellis nulli camini permittantur: sed omnes obstruantur statim, cardinibus etiam è parietibus convulsis, ut res illa non ad tempus facta, sed perpetuò duratura videatur, cellis tamen Generalis aut alterius Superioris ac Prædicatoris exceptis.

30 Conventus fenestræ omnes, quæ in vias publicas, aut in vicinas hicorum ædes prospiciunt, muro ita obstruantur, ut omnino iis prospectus impediatur.

31 Valetudinarium in singulis conventibus certo, ac salubriori loco constituatur, quod pro loci siti, ac fratrum numero, quoad fieri poterit, commodissimum esse possit, in quo fratres omnes, cùm ægrotabunt, curentur, nec indè nisi recuperata sanitate abire permittantur. Qui verò infirmorum curæ præpositi sunt, omni sedulitate, ac charitate operam suam præstabunt, ac curabunt ne quid ægrotis omninò desit quod ad sanitatem recuperandam pertineat.

32 Ineatur ratio, qua, sublatis licentiis, ac facultatibus hactenus quibuscumque concessis, degentes extra Conventus claustra, ad ea quamprimum revocentur, nec de cætero, nisi ex gravissima causa à Sede Apostolica probanda, hujusmodi facultates concedi possint.

33 Nulli imposterum ad habitum, aut professionem admittantur, nisi in Conventibus per Sedem Apostolicam in qualibet provincia deputandis.

34 Curent Superiores, ut constitutio interdicens largitiones munerum, & præscribens hospitalitatis formam ab omnibus in quolibet Conventu inviolabiliter observetur.

35 Ut omnis officiorum ambitus occasio præcludatur, caveant omnes à directa, vel indirecta, vocum, seu suffragiorum procuratione, tam pro se ipsis, quàm pro aliis, tum in Capitulis locorum, tum in cæteris præsertim Generalibus Capitulis, aut Congregationibus, seu alibi. Quicumque secus fecerine, præter alias pœnas, & censuras hactenus contra hujusmodi ambientes inflictas, quas in suo robore permanere volumus, in pœnam privationis officiorum, quæ obtinent, eo ipso incidant, & ad futura quæcumque pariter inhabiles habeantur, super quo cum eis dispensari à nemine possit, nisi à Nobis, vel successoribus nostris, & pro qualitate culparum gravius etiam plectantur. Porrò supradictas omnes pœnas ad complices, ac simpliciter scientes, & non revelantes extendimus.

36 In Superiorum, & Officialium omnium electionibus forma præscripta à Sacro Concil. Trident. & Ordinis constitutionibus inviolabiliter servetur, jurentque Electores secundum veritatem cujusque conscientiæ probiores, ac magis idoneos se electoros, ac propterea priusquam ad electionem deveniatur, in primis & ante omnia prælegantur constitutiones de qualitate & requisitis eligendorum. Ad officia, gradus & Præturas illi præcipuè eligantur, qui possint, & consueverint regulas Ordinis; & Constitutiones observare, præsertim quæ pertinent ad servitium Chori, ac vestitum, & victum communem,

37 Eligantur in Capitulo Generali, vel Provinciali aliquot graves, & periti ex fratribus cujuslibet provinciæ, saltem tres, qui admittendos ad prædicationem verbi Dei, vel ad audiendas confessiones etiam ipsorum fratrum, ac Lectores publicos diligenter simul examinent, priusquam probentur, & ad hujusmodi ministeria admittantur. Horum etiam curæ sit examinare & probare, tam quoad doctrinam, quam quoad mores promovendos ad quoscumque Ordines, in quo servetur decretum Congregationis interpretum Sacri Concil. Tridentini, hac de causa nuper editum & promulgatum.

38 Illud porrò Superiores omnes in Domino admonemus, ut memores sint rationis quam in novissimo die reddituri sunt pro grege sibi commisso; ac propterea omni studio invigilent, ut quæ in eorumdem Ordinum Regulis & Constitutionibus de oratione mentali, silentio, jejunis, capitulo culparum, aliisque spiritualibus exercitiis prudenter, ac piè sancita sunt ea omnia & singula, ad unguem observentur, intelligantque super his veluti fundamentis omnium Religionum ædificia construenda & amplianda esse, quæ ut faciliorem exitum sortiantur, & fructus uberiores in animis fratrum producant, valdè opportunum erit, si in quolibet Conventu, singulis hebdomadis habeatur sermo de religiosa disciplina, regularique observantia.

39 Quo verò omnia ordinatè peragantur, appendatur tabella in loco conspicuo uniuscujusque Conventus, in qua distinctè adnotetur qui à singulis horis cujusque diei quilibet frater præstare debeat, ut certo quoque signo præmonitus, majori animi præparatione suo muneri satisfacere possit. Quæ Ordinis Constitutiones, his Decretis non adversantur, inviolatè custodiendæ erunt.

40 Quibus horum Decretorum Capitibus certa pœna præscripta non est, arbitrio Generalis, vel alterius immediati Superioris infligatur. Ut autem hæc Decreta (donec alia, quæ plenioremreformationem facient, edantur) ab omnibus observari possint, districtè præcipimus Generalibus, ac omnibus aliis quibuscumque Superioribus, ad quos hoc spectat, ut curent, ac efficiant, ea omnia inter alias eorumdem Ordinum Constitutiones perpetuo valituras redigi, interdicta omnino eorum singulis facultate illas declarandi, & adversus eas unquam dispensandi, aliquin sciant se in pœnam Generalatûs, & officiorum privationis, ac inhabilitatis perpetuæ ad alia quoque munera ipso facto, & sine ulla exceptione respectivè incidisse.

41 Ne verò prætextu dilatæ publicationis eorum observatio, quoquomodo differri possit, aut impediri volumus ut post illorum publicationem in Conventu, vel Monasterio cujuslibet Ordinis de Urbe factam, Generalem, aliosque Ordinum Superiores, cæterosque quoscumque fratres præsentes, ilatim: reliquos verò absentes citra montes, unius mensis, ultra montes, trium mensium spatio ita arctent, ac si eorum singulis personaliter intimata fuissent.

42 Insuper mandamus, quòd Generales in singulis Conventibus citra montes, unius mensis, ultra verò montes trium mensium cursu Decreta supra dicta publicari faciant, sub pœna privationis Generalatûs, aliisque arbitrio nostro imponendis. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, die 25. mensis Junii 1599.

DEcretum illud, quo Fratres Romam petere cum Generalis & Protectoris licentia duntaxat permissum est, Sanctitas Sua extendi ad Provincialem decrevit; itaut Provincialis ipse ex causa communi totius Provinciæ duntaxat facultatem hujusmodi facere valeat, declaravitque pœnam privationis vocis activæ & passivæ contrà facientibus inflictam Sanctitati Suæ reservatam esse, interdictâ omninò eorum Superioribus singulis, etiam Generali ac Protectori facultate illam moderandi, ac relaxandi. Datum Romæ die 20. Martii 1601.

Decretum fel. rec. Clementis Papæ VIII. super casuum reservatione, ab omnibus Regularium Superioribus observandum.

SAnctissimus Dominus noster, qui jam pridem accuratè perpendit, ac reipsa comperit quòd reservatio facultatis absolvendi Religiosos pœnitentes à peccatis quibusdam gravioribus, nisi Superiores admodùm prudenter ac moderatè illâ utantur, nonnullos infirmiores, qui interdùm Superiori suo conscientiæ maculas detegere formidant, adducere posset in æternæ damnationis periculum, & spiritualis remedii desperationem; ideo, ut huic malo Sanctitas Sua opportunè prospiceret, decrevit ut nemo ex Regularium Superioribus peccatorum absolutiones sibi reserves, exceptis iis quæ sequuntur, aut omnibus, aut eorum aliquot, prout subditorum utilitati expedire prudenter in Domino judicaverint.

Veneficia, Incantationes, Sortilegia.

Apostasia à Religione, sive habitu dimisso, sivè rerento, quando eò pervenerit, ut extra septa Monasterii seu Conventûs fiat egressio. Nocturna ac furtiva è Monasterio seu Conventu egressio, etiam non animo apostatandi facta.

Proprietas contra votum paupertatis, quæ sit peccatum mortale. Juramentum falsum in judicio regulari seu legitimo.

Procuratio, auxilium, seu consilium ad abortum faciendum post animatum fœtum, etiam effectu non secuto.

Falsificatio manûs, aut sigilli Officialium Monasterii, aut Conventûs. Furtum de rebus Monasterii seu Conventûs in ea quantitate, quæ sit peccatum mortale.

Lapsus carnis voluntarius opere consummatus.

Occisio, aut vulneratio, seu gravis percussio cujusque personæ.

Malitiosum impedimentum, aut retardatio, aut aperitio litterarum à Superioribus ad inferiores, & ab inferioribus ad Superiores.

Si quod aliud præterea peccatum grave pro Religionis conservatione, aut pro conscientiæ puritate reservandum videbitur, id non aliter fiat, quàm Generalis Capituli in toto Ordine, aut Provincialis in Provincia, maturâ discussione & consensu.

Non licet Superioribus Regularium confessiones subditorum audire, nisi quando peccatum aliquod reservatum admiserint, aut ipsimet subditi sponte, ac proprio motu id ab iis petierint.

Superiores in singulis domibus deputent duos, tres, aut plures Confessarios, pro subditorum numero majori, vel minori, iique sint docti, prudentes, ac charitate præditi, qui à non reservatis eos absolvet, an quibus etiam reservatorum absolutio committatur, quando casus occurrent, in quo eam debere committi ipse imprimis Confessarius judicaverit.

Tam Superiores pro tempore existentes, quàm Confessarii, qui ad Superioritatis gradum fuerint promoti, caveant diligentissimè ne ea notitia, quam de aliorum peccatis in confessione habuerunt, ad exteriorem gubernationem utantur.

Licebit tamen Superioribus determinare pœnitentias graves quibusdam peccatis, etiam non reservatis à Confessariis imponendas, quæ subditos ab hujusmodi perpetrandis cohibere possint.

Atque ita per quoscumque Regularium Superiores, quicumque illi sint, observari mandavit. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac cujusvis Concilii, etiam Generalis Decreti, necnon consuetudinibus, etiam ab immemorabili tempore observatis, aut regulis in generalibus, seu provincialibus Capitulis editis, statutis, & Constitutionibus etiam Apostolica autoritate confirmatis, privilegiis, indultis, & concessionibus quorumcumque, quorum tenores hic pro expressis haberi voluit, cæterisque in contrarium facientibus quibuscumque. Datum Romæ apud S. Petrum, die 26. mensis Maii, anno Domini 1593.

Sanctitas Sua deinceps declaravit & declarat, ut si hujusmodi Regularium Confessariis casus alicujus reservati facultatem petentibus Superior dare noluerit, possint nihilominùs Confessarii illa vice pœnitentes Regulares, etiam non obtentâ à Superiore facultate, absolvere.

Formula concedendi facultatem pro Novitiis ad regularem habitum recipiendis in Monasteriis, & locis designandis.

SAnctissimus in Christo Pater, & D. N. D. Clemens Divinâ providentiâ Papa VIII. cùm regularem disciplinam restituere, atque in pristinum statum revocare maximè cuperet, regularesque omnes, vitam, moresque suos ad rationem ejus instituti, quod quisque professus esset, ita componere, ut quæ ad votorum vim, habitum, victumque communem pertinent, ea potissimùm singuli religiosissimè observarent, generali Decreto, quod de mente Junii edituin, tertia Julii anni 1599 promulgatum fuit, Ordinum Religiosorum Superioribus, (nonnullis exceptis) prohibuit, ne aut Novitios reciperent, aut quemquam ad professionem ante admitterent, quàm à Sanctitate Sua Monasteria aliquot ad eam rem præscripta essent, in quibus observantia regularis vigeret. Nunc verò eadem Sanctitas Sua à locorum etiam Ordinariis, quibus id muneris demandaverat, cæterior facta, in infrascriptis Monasteriis & Conventibus Ordinis N. præfinitum esse numerum duntaxat eorum qui vel ipsius Monasterii censibus, vel consuetis eleemosinis sustentari ibi commodè possunt atque in iis omnia fideliter observari, quæ sunt

cum illorum professionis perfectione conjuncta, nempè castitatis, paupertatis & obedientiæ vota, unà cum cæteris decretis particularibus vel instituti ipsius vel Pontificiis etiam ad victum vestitumque communem spectantibus (ipso Decreto ut supra, edito & promulgato, nequaquam obstante) potestatem fecit Superiori ejusdem Ordinis Novitiatus in infrascriptis Monasteriis & Conventibus erigendi, novitios recipiendi, educandi, atque ad professionem admittendi, modo tamen id ad præscriptum institutionis jussu suæ Sanctitatis editum, neque alio modo fiat. Quoniam verò ea est suæ Sanctitatis mens & voluntas, ut in Monasteriis & Conventibus, ad alendos novitios præfinitis, regularis observantia perpetuo retineatur, mandat & præcipit ut in ipsis præscriptus jam personarum numerus in posterum servetur, nullusque omninò superior cujusvis conditionis personarum & novitiorum numerum augere præsumat, ea pœna proposita ut in omnibus privatus officius, vocis activæ & passivæ jus omne amittat. Vult denique Sanctitas sua hujusmodi facultatem per Congregationem reformationis Apostolicæ hoc Decreto Secretarii manu sub scripto concedi, non obstante Decreto, ut supra promulgato. Datum Romæ die &c. Præscribitur verò numerus Sacerdotum.....Clericorum.....Conversorum autem.

N. Visitationis & Reformationis Apostolicæ Secr.

Decretum super forma recipiendi Novitios Regularium ad habitum & professionem.

SAnctissimus in Christo Pater & D. N. D. Clemens Divina providentia Papa VIII. qui aliàs pro regularis disciplinæ restitutione, singulis regularium Ordinibus (quibusdam exceptis) prohibuit, ne ad regularem habitum novitios in posterùm reciperent, receptosve ad professionem admitterent, quousque in aliquibus cujusvis Ordinis Monasteriis, seu Conventibus (in quibus novitiatus pro recipiendis, & educandis novitiis designarentur & approbarentur) ad ejus quam professi sunt, regulæ præscriptum vitam, moresque restituerent & componerent; certior deindè factus quoldam omnium ferè Ordinum Conventus, seu Monasteria ad pristinam illam regularem vivendi formam & disciplinam quàm diutiùs desideraverat, fuisse redacta in eisdem Monasteriis & Conventibus, ut Novitiatus erigi, novitiique recipi possent (sub certis tamen legibus ac ea præsertim, ut licentia à Congregatione reformationis Apostolicæ priùs obtenta esset) concessit & ad illa designavit & approbavit. Nunc volens ut ea, quæ pro novitiorum receptione & institutione de mandato Sanctitatis suæ præscripta fuerunt, imposterùm accuratiùs & exactiùs observentur, ultra formam traditam in Constitutionibus fel. rec. Sixti Papæ V. & etiam Sanctitatis suæ super receptione novitiorum, decrevit, ac præsentis Decreti virtute mandavit, ne in Conventibus, seu Monasteriis ad novitios recipiendos de Sanctitatis suæ, præ dictæ Congregationis reformationis licentia hactenus designatis & approbatis seu imposterùm designandis & approbandis, novitii ad habitum recipi ullatenus possint vel admitti, nisi priùs ab ipsa Congregatione vel à propriis locorum Ordinariis, aut ab illis, in quorum Diœcesi novitiatus existunt in quibus novitii recipiendi fuerint expresè & nominatim novitii ipsi recipiendi approbati fuerint & ut recipi & admitti possint, licentiam in scripis (gratis tamen in omnibus, etiam quoad scripturam concedendam) obtinuerint. Monet autem Sanctitas sua eosdem Ordinarios omnem curam & diligentiam adhibere ut circa ætatem, conditionem educationem, scientiam, vitam & mores cæteraque qualitates in ipsis novitiis requisitas, observentur institutiones pro illis recipiendis ab eadem Congregatione reformationis factæ & publicatæ, neque aliter, nec alio modo aliquem ad habitum recipi permittant: Ordinariorum ipsorum conscientiam onerando, si quempiam approbaverint vel admitti permiserint, qui non sit idoneus & juxta constitutiones & institutiones prædictas, approbandus & admittendus. Firmis nihilominùs remanentibus pœnis omnibus contra Superiores quorumcumque Ordinum, qui in admittendis ad habitum & professionem novitiis formam constitutionem & institutionem prædictarum non servaverint, aut novitium aliquem quantumvis idoneum & aprobatum in quovis alio Conventu & loco seu Monasterio, præterquam in hactenus à sua Sanctitate vel à dicta Congregatione designatis & approbatis seu imposterùm designandis & approbandis vel ultra numerum in eorum singulis præscriptum, seu præscribendum receperint vel admiserint, seu aliàs præmissis quovis modo contrafecerint. Irritum ex nunc & inane decernens quidquid secùs vel aliàs, quavis autoritate à quovis gestum vel attentatum fuerit. Non obstantibus quibuscumque, &c. Datum Romæ apud S. Petrum die 19. Maii 1662. Pontificatus ejusdem S. D. N. Anno undecimo.

INSTITUTIONES

Super receptione & educatione Novitiorum Religiosorum Monasteriis & Conventibus designatis vel designandis, Clementis ejusdem Jussu editæ.

CUm ad Regularem disciplinam in singulis Religiosorum Monasteriis propagandam, novitiorum Institutio maximè utilis sit ac necessaria; & nihil ad gravem illam ac laudatissimam priscorum Patrum vivendi rationem relaxandam majorem vim habuisse compertum sit, quàm vel nimiam in recipiendis novitiis facilitatem supra numerum quem capere atque alere Monasteria ipsa possent, vel negligentiam in probando & examinando eorum spiritu; an verè esset ex Deo atque ex præcipuo desiderio ei inserviendi; vel denique incuriam in eis educandis atque instituendis. Idcircò, ut hujusmodi incommodo deinceps occurratur, præcipitur omnibus & singulis ad quos spectat, ut in recipiendis novitiis & in eorum Institutione atque educatione nec non in Magistri & aliorum Ministrorum electione præter alia quæ in Sacris Canonibus ac Decretis, præsertim Concil. Trident. Pontificiis & cujuscumque Ordinis aut Instituti Constitutionibus continetur, tam in aliis designatis quàm nunc & imposterùm ad hoc designandis Monasteriis & Conventibus hæc quæ sequuntur inviolatè observari & exequi perpetuò current.

Primum quod attinet ad novitiorum recipiendorum formam ultra diligentem perquisitionem quæ habenda erit de uniuscujusque natalibus, corporis habitudine, moribus & vitâ ante actâ, ac præcipuè eorum qui decimum sextum ætatis suæ annum excedent, an criminosi, an ære alieno gravati vel reddendæ alicujus administrationis rationi obnoxii sint juxta formam Constitutionis felicis recordationis Sixti V. & moderationum subsecutarum; illud etiam Superiores ad quos spectabit, sedulò perquirant, ut quibus in Monasteriis & Conventibus ex Apostolica facultate Novitiatus fuerint instituti, in his ad Religionem nullus imposterùm admittatur, qui & ex honestis parentibus natus non sit & conditiones Sacris Canonibus Summorumque Pontificum Constitutionibus præscriptas non habeat, juxta Decretum super forma recipiendi novitios, die decimâ nonâ Maii 1662. editum.

Quisque recipiendus in aliquo Ordine Regulari, etiam Mendicantium in ea sit ætate constitutus quàm ejus Ordinis in quo recipietur, Regularia Instituta & Ordinationes requirunt; eam verò litterarum scientiam calleat aut hujus addiscendæ spem indubiam præseferat, ut minores & sua temporibus majores Ordines juxta Decreta Sacri Concilii Tridentini suscipere valeat. Sed si quis annum vigesimum quintum excedens, ad habitum Regularem admitti postulaverit & talis eruditionis expers inventus fuerit, in Conversorum tantùm quibus litterarum scientia non est necessaria, numerum referatur; ipsi autem Conversi non recipiantur ante vigesimum ætatis suæ annum; & nisi saltem præcipua Doctrinæ Christianæ Capita noverint.

Demùm Superiores diligenter exquirant, quo spiritu, quâ mente ac voluntate id regularis vitæ genus elegerint, quem sibi finem proposuerint, num zelo melioris frugis ac perfectioris vitæ & ut Deo liberiùs famulari possint; an potiùs levitate vel humano aliquo affectu aut inordinato animi ducantur & an eorum parentes ope & subsidio ipsorum indigentes destituantur.

Provideant quoque ut omnes, etiam Conversi recipiendi priusquàm ad habitum Regularem admittantur ab his quibus munus hoc incumbit, de regula quam professuri sunt tribus votis essentialibus statuque Regulari & aliis cujusque Ordinis peculiaribus Institutis & Constitutionibus diligenter instruantur. Et quia quarumdam Religionum moris est, nedùm Conversos ad professionem admittendos verum & oblatos, ut vocant, recipere circa ipsorum oblatorum receptionem unaquæque religio suas peculiares Constitutiones specialiaque Instituta observare teneatur.

Statim atque novitii ad habitum recepti & in locum Novitiatûs introducti fuerint, per generalem omnium peccatorum confessionem totius anteactæ vitæ conscientiam discutiant & expurgent.

Quod verò ad loci qualitatem uniuscujusque Novitiatûs spectat, locus hujusmodi proprià clausurà ab ea parte Conventûs & Monasterii in qua degunt Professi, segregatus sit atque distinctus habeatque tot ad dormiendum cellulas separatas, quot erunt numero novitii vel dormitorium ita capax ut pro singulis singuli lectuli commodè sterni possint; quo etiam cellula vel certus ac determinatus locus pro Magistro ejusque socio reperiatur.

In eo etiam præter alias communes commoditates aptus locus adsit ad spirituales collationes seu conferentias faciendas ac lectiones, instructionesque Magistri audiendæ, & in quem hiemis tempore ad calefaciendum se igne communi recipiant.

Oratorium insuper, seu Capella, si commodè fieri poterit ad Novitios in spiritualibus, præsertim in cæremoniis, Ecclesiasticisque functionibus exercendos.

Hortus quoque peculiaris ad honestam recreationem bene conclusus, atque munitus adsit, sin minus, hortum cæteris Fratribus communem recreationis tempore ingrediantur. Ipsis verò Novitiis hic commorantibus, curabit Magister eum loci Superioris autoritate (si opus fuerit) ne in eumdem quisquam alius ingrediatur.

Ad hujusmodi locum Novitiatûs nemini ejusdem, vel alterius Ordinis regularis etiam Conventûs, & Monasterii Officiali, ullo unquam tempore sub quovis prætextu aditus pateat, præterquam Magistro, ejusque socio, ac etiam Monasterii, aut Conventûs Superiori, si quandocumque ingrediendum sibi necessariò existimaverit, quo tamen casu aliquem semper ex senioribus conventûs, vel Monasterii Patribus socium assumat.

Hujus loci clausuræ clavis apud Magistrum semper asservetur, illique soli liceat ex gravi tantùm causa ingressum illuc alicui permittere, si quis autem Novitiorum quempiam alloqui voluerit, Magistro præsente & non aliter alloquatur.

Novitiorum Magistro socius, si per Novitiorum instruendorum multitudinem necessarius fuerit, vita & moribus, (quoad fieri poterit) consimilis deputetur, qui in his, quæ ad Novitiatûs regimen spectant, dicto Magistro immediatè subjectus existat, eliganturque tam Magister, quàm socius per Provinciale Capitulum, per triennium ad minus onus hujusmodi subdituri. Quòd si aliquo casu extra tempus capitulare nova loca Novitiatûs concedi contingat, tunc electionem Magistri Novitiorum, & socii hujusmodi in his novis locis per Generalem, vel Provincialem, seu Ministrum, aut eorum Visitatores, seu Vicarios, de Definitorum tamen, vel graviorum aliorum Patrum consensu fieri permittatur, idemque servetur, si intra triennium, alterum, vel utrumque urgenti aliqua de causa ex illis locis amoveri, vel mori contingerit, in cujus, vel quorum locum alii consimiles subrogari debeant.

Tam Novitiorum Magister, quàm socius ab iis omnibus officiis, oneribusque vacationem habeant, quæ Novitiorum curam, & regimen impedire valeant. Ipse Magister sacerdotali ordine sit initiatus, ac in quinto saltem supra trigesimum ætatis suæ anno constitutus, & per decennium à professione emissa in religione persteterit, Socius verò trigesimum annum excedat, sintque ambo doctrina, & quantùm per Superiorum diligentiam & vires fieri poterit, vitæ etiam anteactæ exemplo præstantes, orationis præterea, & mortificationis operibus addicti, prudentia charitateque referti, non sine affabilitate graves, zelum Dei cum mansuetudine præ se ferentes; ab omni cordis ac animi perturbatione, iræ præsertim, & indignationis, quæ in se, & erga alios charitatem impedire consueverunt, quàm longissimè alieni & tales demùm, qui in omnibus seipsos bonorum operum exemplum præbeant, ut ii qui eorum curæ subsunt, illos non tàm metuant, quàm revereantur, nec illis unquam detrahere quidquam possint.

Habere etiam Magister plenam & absolutam potestatem circa Novitiorum institutionem, ac Novitiatûs regimen, ita ut in illis nemini (Visitatoribus, ac Superioribus majoribus, vel etiam localibus exceptis) quovis colore se ingerere liceat.

Curam adhibeat diligentem, ut Novitii omnes in regulari disciplina sedulò exerceantur, agnoscantque præcipue divinæ, quâ digni facti sunt vocationis præstantiam & excellentiam, quæ vera sit atque perfecta votorum solemnium, & quàm necessaria cujusque Ordinis Constitutionum observantia, modum in oratione, tùm vocali, tùm mentali fructuosè persistendi, illicitas passiones & vitia (ad quæ natura per peccatum labefactata omni tempore prona est, atque proclivis) per sensuum custodiam, & mortificationem cohibendi, austeritatem, jejunia, cilicia, disciplinas, conscientiæ puritatem, crebram filius discussionem, Sacramentorum frequentiam, Confessionis præsertim, quæ bis saltem singulis mensibus fiat, per aperitionem quotidianam motuum internorum cordis, & tentationum manifestationem, per exercitium humilitatis circa viliora ministeria, per modestiam in omnibus actionibus, diuturnumque silentium.

Quilibet Novitius bis quotidiè orationi mentali & vocali incumbat, unusquisque secundum propriam capacitatem, & ordinem sibi à Magistro præscriptum, ac pluries in die propriam conscientiam unusquisque examinare contendat. Ipsi autem Magistro soli Novitiorum confessiones audiendi cura committatur. Liceat tamen Superiori, etiam locali, si ita expedire judicaverit, vel per seipsum, vel per alium ab eo deputandum, semel aut bis in anno eorumdem Novitiorum confessiones audire.

Quotidiè Missæ sacrificio intersint, & statutis horis in Choro, nocturnis diurnisque Divinis Officiis assistant.

Exercitationibus etiam corporalibus vacent, legant, vel scribant res spirituales, modestam animi recreationem interponant, quæ in solitario loco & commodo, extra Novitiatum semel in hebdomadâ, vel in alternis saltem hebdomadibus longior statuatur, fiatque semper Magistro præsente, vel socio, qui multùm invigilent, ne duo ab aliis commorentur disjuncti, atque eo tempore, cujusque, in quam natura ferètur propensionem, scrutentur.

Non liceat eis, durante Novitiatûs & probationis tempore, unà cum Professis, nisi in Choro, in Ecclesia tempore Officiorum, in Processionibus, aut in Cœnaculo causâ refectionis commorari, nec permittatur eis Professos domo exeuntes comitari.

Pro communibus & proprìis cujusque necessitatibus, quæ accidere possunt, unus ex Novitiis ipsis, ætate moribusque provectior deputetur, qui absente socio, Magistro permittente, omnia, prout opus fuerit, agat; cui etiam januæ custodia, & rerum levioris momenti provisio intra Novitiatum committi poterit.

Cùm autem, licèt Clericorum bene instituendorum cura debeat esse præcipua, Conversorum tamen religiosa institutio non sit prætermittenda, quin potiùs æquanimiter amplexanda, quandoquidem satis exploratum est, istorum etiam, cùm regulam profiteantur eamdem, perfectam educationem, tùm Religioni decorem & ornamentum, tùm aliis Christi fidelibus ædificationem, exemplum atque utilitatem afferre; Conversis ipsis à Clericorum Novitiatu separatus ad dormiendum locus (quantùm commodè fieri poterit) assignari præcipitur. Illi tamen hac separatione non obstante Magistro Novitiorum, seu Superioribus Monasteriorum & Conventuum, juxta cujusque Ordinis Statuta & Constitutiones subditi esse, & obedientiam præstare debebunt; à quo non tantùm circa corporalia obsequia probandi & exercendi, verùm etiam, pro eorum capacitate & commoditate, de spiritualibus, præsertim de modo mentaliter orandi, diligenter instruendi erunt; quod ut commodiùs fiat, ad Capitula & spirituales Conciones, quæ per Magistros Novitiis fieri solent, accersiri debeant, & in Ecclesiis statutis horis conveniant, nisi tunc in suis officiis actualiter occupati fuerint.

Tempore verò probationis elapso, ii tantùm, qui non solùm religiosæ perfectionis capaces; sed ad laborem corporalem apti, novo ac diligenti examine reperti fuerint (dummodò ætatis suæ annum, quoad Clericos decimum sextum, quo verò ad Conversos, vigesimum primum excesserint) ad professionem admittantur. Sed qui ad Conversorum habitum recepti fuerint, ad Clericorum statum transire, etiam durante tempore probationis, non possint.

Superior cujusliber Conventûs, in quo Novitiatûs fuerit constitutus, particularem librum habeat, in quo uniuscujusque Novitii professio registretur, illamque Novitius professus propriâ manu, & duo testes qui præsentes fuerint, subscribant.

Conversus verò litterarum ignarus, professus, in eorumdem testium qui se subscripserint, præsentia propriâ manu signum Crucis apponat, asserveturque liber, & custodiatur in Archivio, ubi scripturæ ad Monasterium seu Conventum pertinentes reponi consueverunt.

Quia verò in quibusdam Ordinis filiationis usus est receptus, declaratur, quòd licet decretum sit, ut Novitiis educandis certa Monasteria designata quilibet Ordo habere debeat; licitum tamen sit Superioribus Monasteriorum & Conventuum hujusmodi Ordinum, in quibus filiationis usus receptus est, eos quos prænarratis qualitatibus suffultos reperierint, in suorum locorum filios juxta cujusque Ordinis Constitutiones adscribere, sicque adscriptos, cum juxta præsentes Institutiones, & aliàs servatis servandis ad Ordinem recepti fuerint, ad loca Novitiatuum cum testimonialibus litteris transmittere, ubi tanquàm dictorum Conventuum, seu Monasteriorum filii, eorumdem nomine & instantiâ recipi, ac in Novitiatu probari, & deindè antequàm ad eadem Monasteria, seu Conventus filiationis hujusmodi remittantur, in professorio ad perfectionem, ut permissum est, exerceri debebunt.

Porrò, ne loca unius Monasterii seu Conventûs ab alio præoccupentur, Capituli Generalis, aut Provincialis partes erunt, numerum præscribere pro omnibus, & eam similiter rationem circa alimentorum contributionem, si opus fuerit, inire, ac singulis Conventibus & Monasteriis præscribere, quæ magis expedire videbitur.

Ut autem Novitii jam in Professorum numerum, sicut præmittitur, recepti melius in bono spiritu, regularisque disciplinæ observantia stabiliantur, & confirmentur, mandatur, ut statim post professionem emissam, si in Conventibus aut Monasteriis pro Novitiatibus assignatis locus aderit secundi Novitiatûs, sive professorii ab ea quæ Novitiorum est, atque antiquorum Professorum habitatione distinctus & segregatus, ibi collocentur, si Monasterium aut Conventus eos alere queat, sin minùs, in alium commodiorem Conventum

aut Monasterium transferantur, in quo is locus cum requisitis ad Novitiatum suprà narratis reperiatur, vel accommodetur, aut de novo construatur.

Ad hoc tamen illæ Religiones excipiuntur, quæ suarum Constitutionum, seu Institutorum vigore majoris temporis cursu novos Professos intra Novitiatum detinere consuescunt, quibus in hac parte non derogatur; illis tamen permittitur, ut prædictis earum Constitutionibus non obstantibus, idipsum facere possint, si id rationi ac Religioni magis expedire dijudicaverint, quibus in locis degant sub regulis, & modo vivendi adhuc arctiori, quam servent antiquiores professi, ita quòd in negotiis Monasteriorum aut Conventuum non se intromittere, nec communibus tractatibus interesse, nequè alicujus exterioris obedientiæ officium exercere debeant, ibique permaneant, quousque ad ætatem Sacris Ordinibus suscipiendis sufficientem devenerint, vel saltem per triennium post professionem, quo etiam tempore poterunt, quin imò & debebunt litterarum studiis operam navare sub directione ac regimine Superioris, qui eas qualitates habeat, quibus Novitiorum Magistrum præditum esse oportere dictum est.

Declaratur tamen, quòd propter præmissa non censeatur concessa licentia recipiendi Novitios, nisi locis pro Novitiatu designatis, aut in posterùm designandis, & pro numero duataxat in eorum singulis præscripto, vel præscribendo.

Denique si illi qui inter Religiosos gradu & ordine Superiores sunt, & alii ad quos spectat, in prædictis omnibus, vel eorum aliquo deliquerint, seu quovis modo contrà fecerint, officiorum omnium quæ tunc obtinebunt, privationem, graviorésque pro modo admissæ culpæ pœnas, se subituros certò sciant. Datum Romæ apud S. Petrum, die 19. Martii 1603.

Ant. Seneca, Reform. Apost. Secret.

Anno millesimo sexcentesimo vigesimo quarto, Indictione septimâ, Pontificatûs autem Sanctissimi Domini N. D. Urbani Divinâ providentiâ Papæ VIII. anno ejus secundo, die verò vigesimâ sextâ mensis Octobris, suprà dicta Decreta tàm Sacræ Congregationis Concilii, quàm san. mem. Clem. VIII. affixa & publicata fuerunt ad Valvas Basilicarum Sancti Joannis Lateranen. & Principis Apostolorum; necnon in acie Campi Floræ, ut moris est, per nos Camillum Fundatum, & Julium Marzitellium Cursores Sanctissimi.

Bradimartes Latinus pro Magistro DD. Curs.

DE CONVERSIONE CONJUGATORUM.

Alexander III. Ubergen. Episcopo.

CAPUT I.

PRætereà, utrùm laïcus uxoratus, qui præsentibus Sacerdotibus & Monachis, ignorante Episcopo, de licentia & permissione uxoris, Monasterium ingressus professionem fecit, uxore in sæculari habitu remanente, nec transeunte ad religionem, aut perpetuam continentiam vovente, ab Episcopo suo possit ad torum revocari uxoris; an illa compellenda sit continentiam observare? Dicimus, quòd nisi uxor ad religionem transierit aut perpetuò castitatem servare promiserit; vir potest & debet de Monasterio revocari.

SUMMARIUM.

1 *Professus de uxoris licentia potest, & debet à Monasterio revocari, si uxor sit suspecta, & continentiam non promiserit.*
2 *Secùs si promiserit continentiam, sivè sit suspecta, sivè non.*
3 *Uxor juvenis, quæ dedit viro licentiam profitendi, & castitatem vovit, an cogenda sit non solùm ingredi Monasterium, sed etiam professionem emittere?*
4 *Profiteri an & quando aliquis præcisè cogi possit?*
5 *Uxor quæ dedit viro licentiam ingrediendi Religionem, sed castitatem non vovit, an possit directè virum repetere, & ille propriâ autoritate exire, & num. seqq.*
Et quid si sit juris conscia, num. 7. vers. Prædictam conclusionem.
6 *Judex in materia peccati ex officio providere potest ubi clauditur os agenti.*
7 *Maritus, cujus professio non tenet, peccat, si se ab uxore alienet, ut ei causam adulterandi præbeat.*
8 *Votum Religionis emissum à conjuge de licentia alterius non solemnizatur, nisi votum remanentis in sæculo sit perpetuum; secùs si temporale durante vita ingressi.*
9 *Uxor senex & non suspecta, ut possit in sæculo remanere cum simplici voto castitatis, & vir ad Religionem transire, an requiratur licentia Episcopi, & n. seq. usque ad num. 17.*
10 *Dissimulatio aliquando accipitur pro approbatione.*
11 *Matrimonii separatio non potest fieri sine autoritate Ecclesiæ, & num. 13. & seqq.*
12 *Professio facta à conjuge de licentia alterius castitatem voventis, tenet, etiam sine Episcopi licentia.*
13 *Conjux transire non debet ad Religionem, altero in sæculo remanente cum voto castitatis sine licentia Episcopi.*
14 *Uxor quando dicatur senex & sterilis ad hoc ut possit in sæculo remanere cum voto castitatis, relinquitur arbitrio Episcopi, & num. seq.*
15 *Intellectus cap.* Si vir & uxor, 27. quest. 2.
16 *Actus contra juris prohibitionem valet, si idem vel alia jura dicant factum valere.*
17 *Episcopus non potest concedere licentiam uxori, cujus vir ad Religionem transivit ingrediendi Monasterium Monialium, & ibi degendi cum simplici voto castitatis, & num. seq. usque in finem.*
18 *Episcopus ita demùm potest concedere licentiam ingrediendi septa Monasterii Monialium, si causa sit necessaria, & respiciat Monasterium ipsum, non autem personam ingredientis.*
19 *Monasteria Monialium ingredientes de Episcopi licentia ex causis litium Matrimonialium, adulteriorum, & aliis hujusmodi, incidunt in excommunicationem.*
20 *Licentia ingrediendi Monasteria Monialium pro mulieribus conjugatis, an & quomodo à Sede Apostolica concedatur?*

1 PRætereà. Si vir de uxoris licentia profitetur; & ipsa uxor suspecta nec continentiam vovet, nec Religionem ingreditur, Episcopus virum uxori restituet. Hoc dicit secundum Joannem Andream cum quo consentiunt Butr. Card. Anchar. & Abbas. Sed secundum Joannem de Anan. hoc intendit juxta verum intellectum. Si vir sine licentia Diœcesani profitetur & ipsa uxor sit juvenis & suspecta, non continentiam vovet nec religionem ingreditur, Episcopus virum uxori restituet. Et sic Joannes de Anan. videtur fundare restitutionem viri in omissione licentiæ Diœcesani. Tamen non est recedendum ab intellectu Joannis Andreæ & communi, quia Episcopi licentia non requiritur de necessitate & ad validandum ingressum, sed de honestate tantùm ut ingressus sit licitus, ut dicam infrà *in ult. not.* Communis divisio. Secunda hic *dicimus.*

2 Nota primò ex his verbis *nec perpetuam castitatem vovente*, quòd si uxor de cujus licentia maritus professionem emisit, continentiam vovit, vir ejus non potest de Monasterio revocari. Quod habet locum, sive uxor sit senex & non suspecta de incontinentia; sive sit juvenis & suspecta, utroque enim casu tenet irrevocabiliter ingressus viri. Sed in hoc est differentia secundum Hostiensem hic *in fine*; quòd si uxor senex sit & non suspecta potest in sæculo remanere, ut est textus *in c. Cùm sis*; & hic dixi *infra eodem.* Sed si sit juvenis
3 & sit suspecta, cogenda est Monasterium ingredi. In hoc tamen discrepant Innoc. & Host. quòd Innoc. censet hoc secundo casu uxorem esse cogendam intrare Monasterium, non quidem ut fiat Monacha & monialiter vivat, sed ut custodiatur à vagatione & refrænetur ne luxuriari possit. Ad hoc *c. Uxoratus in fine infra eodem*; & idem notat ipsemet Innoc. infrà *in c. Significavit*, sed Host. tenet uxorem suspectam postquam licentiam dedit & continentiam vovit, cogendam esse ad solemnem professionem; idque probat duplici ratione. Prima est, quia jura non admittunt hujusmodi commixtionem non professorum cum professis, *c. Clerici & c. Viduæ supra tit. prox.* Secunda est, quia uxor quæ licentiam dedit, non peccavit ut debeat poni in ergastulo, sicut dicitur *in c. de lapsis 16. q. 6. in c. Si quis rapuerit 27. q. 1. & in c. Gaudemus infra eodem.*

4 Nec obstat si dicatur. Sicut nemo præcisè cogitur ordinari, *c. Quæris de ætat. & qualit.* ita nec præcisè cogitur profiteri, arg. *c. Integritas 32. q. 1.* Quia respondet Host. hoc procedere in eo cui non est quod imputetur, alioquin cogitur non solùm Monasterium ingredi, sed & professionem emittere, *c. Fraternitatis 30. dist. & d. c. Gaudemus.* Prætereà uxor ab initio non cogitur professionem emittere nisi causativè, videlicet ut viri ingressus sit validus. In ipsa ergò est ab initio, utrum ad hoc velit se astringere. Censetur autem se tacitè astrinxisse ex quo marito licentiam dedit & vovit; & propter hoc recepta est hujus professio. Undè nisi hoc servet ad quod tacitè se obligavit, peccat & ideò est cogenda, arg. leg. *Sicut, cod. de act. & obligat.* nec ejus professio dicetur absolutè involuntaria cùm habeat fundamentum in radice taciti consensûs præexistentis. Cum opinione Host. quæ ante eum fuit Tancredi, transeunt hic Butr. *n.* 10. Anchar. *n.* 3. *& in c. Significavit infra eodem*, Joannes Andreas *n.* 4. Butr. *eadem numero*, Card. *n.* 2. & alii communiter; & pro ea sunt textus aperti non cavillando *in d. c. Cùm sis*, §. 1. *& in d. c. Significavit*, §. *fin.* eamque pluribus rationibus confirmat glossa *in eodem c. Significavit.* Et quamvis glossa ipsa possimodùm videatur inclinare, ut talis juvenis suspecta quæ vovit, non sit cogenda ad religionem transire, sed vir debeat huic restitui Officio Judicis. Hoc tamen est verum quando mulier dedit licentiam viro, sed non vovit continentiam; cùm enim vovit, est vera prima pars hujus glossæ quòd sit præcisè cogenda, ut hic declarat Petrus de Ancharo *n.* 1. Sed Joannes Calder. conciliat opiniones fœdere distinctionis, videlicet aut uxor quæ dedit viro licentiam profitendi & simpliciter vovit continentiam, erat juris conscia & compellitur profiteri, *c. Qui uxorem 33. q. 5.* Aut erat juris inscia; & tunc compellitur esse in Monasterio, sed non profiteri, arg. l. *Cùm de indebito, ff. de probat.* Et hæc Calder. distinctio placet hic Abb. Panorm. *n.* 8. vers. *Joan. Calder. dicit*; & novissimè Basilio Pontio *de imped. Matrim. c. 9.* §. 1. vers. *Sed quid.*

Secundò nota ad petitionem conjugis non voventis, de
5 cujus licentia alter conjux ingressus est religionem non revocari ingressum, sed solo Judicis officio ut concludunt hic Butr. *n.* 4. & Abb. *n.* 8. & sic nota quòd in materia peccati
6 ubi clauditur os agenti, Judex ex Officio providere potest. Ad hoc *c. ad nostram de jurejur. & c. novit de judic.* Sed in hoc oppositum tenet Innoc. *in c. Quidam n. 3. infra eod.* ubi tandem resider in hac opinione quòd non solùm remanens in sæculo possit repetere conjugem ingredientem Monasterium sed etiam ipse ingrediens possit petere conjugem in sæculo remanentem; & movetur duabus rationibus. Prima est, quia unus conjugum vovere non potest sine altero, ac si voveat, promissum solvere non potest, *c. Una sola 33. q. 5.* Secunda est, quia cùm ejus ingressus non teneat, peccat si se ab
7 uxore alienet, vel si ei causam adulterandi præbeat, *c. Si tu 17. q. 2. c. Veniens supra titulo proximo.* Idque intelligit Innoc. procedere etiamsi de voluntate conjugis, non tamen voventis intrasset, cùm prædictæ rationes æquè vigeant, cum transit eà invitâ vel non vovente. Licet subdit, tutius esse ut reductio ad conjugem fiat Officio Judicis quàm ad petitionem conjugis. Eamdem opinionem tenet Vincent. infrà *in c. Significavit*; & sequuntur hic Joannes Andreas & Anchar. ambo *n.* 3. Similiter refert Abb. Antiq. hic *n.* 1. Petrum Magistrum suum tenuisse quòd ingressus religionem de voluntate conjugis poterat exire etiam autoritate propria, nisi qui remansit in sæculo vellet se ad continentiam obligare. Nam cùm hic dicatur ut ingressus possit & debeat de Monasterio revocari, si ipse voluerit coactionem prævenire & facere de necessitate virtutem, non videt cur non possit. Non tamen egressus poterit debitum exigere, *d. c. Quidam infra eodem.* Ita Abbas Antiquus cum quo transeunt Joannes Andreas & Anchar. proximè citati.

Prædictam conclusionem quòd maritus revocari possit ex Monasterio, non obstante quòd professus fuerit de licentia uxoris non voventis, limitant aliqui & præsertim Abbas hic *n.* 4. vers. *Ego putarem*, ut non procedat si uxor fuisset certificata, seu fuisset juris conscia, quia tunc dando licentiam, videretur tacitè continentiam vovere; & sic non revocaretur ingressus mariti. Ratio est, quia qui vult unum, censetur velle omne id per quod perveniturad illud, *c. Prudentiam de Offic. deleg.* lege *ad rem mobilem* & lege *ad legatum, ff. de Procur.* facit *c. vidua supra tit. proxim.* Sed ingressus mariti non potest irrevocabiliter fieri, nisi uxor voveat continentiam, *c. Cùm sis infra eodem.* Ergò dando licentiam marito ingrediendi, videtur tacitè vovere. Ad hoc allegatur *c. Qui uxorem 33. q. 5. d. c. Veniens*, glossa *in c. Seriatim* in verbo *post mortem 32. dist.* & glossa *in c. ex parte, il primo* in verbo *Consentientem*; & hic Abbas *n.* 4. *&* 8. *infra eodem*, Item glossa *in c. Agathosa* in verbo *vel ipsa in fine 27. q. 7.* Rosell. in verbo *impedimentum 2. in princ.* Tabien. in verbo *Matrimonium 1. q. 3. n.* 4. Silvest. verbo *Matrimonium 8. q. 12.* vers. *Quartum*, Sot. *in 4. dist. 27. q. 8. art. 4. col. penult.* & ex modernis Henriquez *in summa lib. 11. c. 8* § *9.* & Sanchez *de Matrim. lib. 7. disp. 33. n.* 14. & videtur hæc opinio satis rationabilis, sed tamen multùm restringit hanc litteram quæ generaliter loquitur & non fundat se in ignorantia uxoris, sed in eo quòd castitatem non promisit.

Prætereà si uxor juris conscia dando licentiam marito profitendi censeretur tacitè vovere, hinc sequeretur ut si esset juvenis, teneretur etiam Monasterium ingredi, vel ut compesceretur à vagatione secundum opinionem Innocentii, vel ut solemnem professionem emitteret secundum opinionem Host. de qua suprà *in primo notab.* cùm uxor juvenis viro ad religionem migrante non possit in sæculo remanere propter periculum fornicationis, ut *in d. c. Cùm sis & in c. Uxoratus infra eodem.* Quod tamen esset satis durum; & vix Doctores ad perpetuam clausuram arctant mulierem, quæ expressò castitatis voto se obstrinxit. In hoc tamen videntur convenire ut mulier in dubio præsumatur juris ignara, nisi probetur certificata. Ad quod induco litteram *d. c. Cùm sis infra eodem. Cùm sis*, inquit, *præditus scientiâ litterarum, ignorare non debes Sanctorum Patrum Constitutioni esse contrarium, ut vir uxore suâ aut uxor viro suo non assumente religionis habitum debeat ad religionem transire.* Atque ita improbatur hic ignorantia propter scientiam litterarum, ergò rudibus & imperitis sicuti sunt mulieres, milites, agricultores & alii de quibus in d. leg. *Cùm de indebito* permissum est hanc Constitutionem ignorare. Undè regulariter secus esset in masculo *d. cap. Qui uxorem 33. quæst.* 5. & declaravit hic Abbas *in fine.*

Tertiò nota votum professionis emissum à conjuge de
8 licentia alterius conjugis non solemnizari, nisi altero religionem ingrediente aut perpetuæ castitatis votum emittente; & sic videtur non sufficere votum temporale, quamdiu vixerit ingressus secundum Anton. de Butr. hic, *numero tertio.*

Ultimò nota hic *ignorante Episcopo*, conjugatum non
9 debere ingredi religionem & profiteri sine licentia Diœcesani, de quo tamen dic ut in sequenti quæstione.

Lucius proposuerat ingredi religionem Capucinorum & uxor consentiebat; & Monasterium Monialium Sanctæ Claræ intrare parata erat & in eo quoad viveret perseverare cum simplici voto castitatis; sed cùm esset quinquagenaria solemniter profiteri non intendebat. Quæritum est an Episcopus posset impertiri licentiam Lucio transeundi ad religionem & uxori Monasterium intrandi cùm simplici promissione continentiæ.

Hæc quæstio duas habet inspectiones. Prima est, an uxor in quinquagesimo ætatis anno dicenda sit senex & non suspecta de incontinentia, adeò ut cum voto castitatis remanere possit in sæculo; & hanc partem plenissimè examino infrà *in d. c. Cùm sis.* Secunda inspectio est quatenus sit senex & non suspecta & continentiam voveat, an Episcopus prædictis conjugibus possit concedere licentiam petitam.

Et hæc inspectio similiter habet duas partes. Altera est, an ad hoc ut maritus transire possit ad religionem & uxor non suspecta in sæculo remanere cum simplici castitatis promissione, requiratur licentia Diœcesani. Altera est, an Episcopus dare possit licentiam uxori Monasterium ingrediendi, non ut hic sit Monialis nec regularem vitam ducat; sed